

Број: 01-2-4-638-2/19
Датум: 27.06.2019. године

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Н

PRIMJENO: 08-07-2019			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	04-7	1243	13

ПРЕДМЕТ: Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини
за 2018. годину, доставља се.-

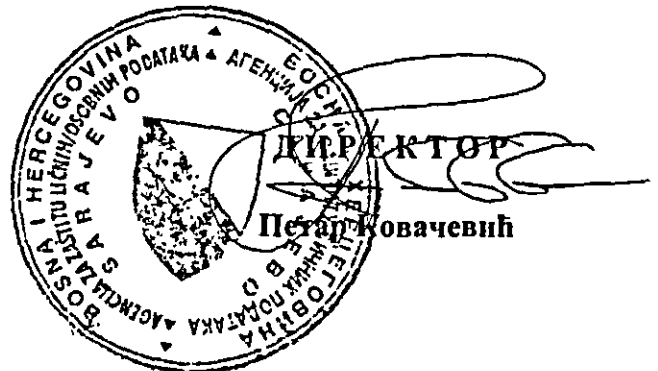
У складу са чланом 40. став 1. тачка ц. Закона о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, број 49/06, 76/11 и 89/11), достављамо вам Извјештај о заштити личних података у Босни и Херцеговини за 2018. годину.

Извјештај достављамо на службеним језицима и писмима у штампаној, као и у електронској верзији.

С поштовањем,

Доставити:

- Наслову
- У спис

Broj: 01-02-4-638-1/19
Datum: 14.5.2019. godine

I Z V J E Š Ć E
O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA
U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2018. GODINU

Sarajevo, svibanj 2019. godine

I. UVOD

Na temelju članka 40. stavak (1) točka c) Zakona o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon), Agencija za zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) podnosi Izvješće o zaštiti osobnih podataka za 2018. godinu Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Ovo je jedanaesto Izvješće koje Agencija podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Zaštita osobnih podataka, u smislu zaštite privatnosti, jedno je od temeljnih vrijednosti svakog demokratskog društva i aspekt ljudskih prava kojem se poklanja velika pažnja, a ima za cilj zaštitu privatnog života u prikupljanju, obradi i korištenju osobnih podataka. Svjedoci smo velikih promjena koje je prouzročila globalizacija i tehnološki napredak, posebno u informatičkom i digitalnom svijetu. Pitanja zaštite privatnosti prisutna su u svakom aspektu života pojedinca, jer suvremeni uvjeti života omogućavaju dostupnost velikom broju podataka. U procesu globalizacije, informacije ne poznaju granice, pa je teško osigurati balans između privatnosti i sigurnosti, podržavajući slobodan pristup informacijama i zaštitu osobnih podataka.

Zakonodavni okvir koji se odnosi na zaštitu osobnih podataka obuhvaća Ustav Bosne i Hercegovine¹, usvojene međunarodne dokumente i domaće propise.

Ustav BiH jamči zaštitu svih ljudskih prava i temeljnih sloboda predviđenih Europskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda i njenih protokola, te samim tim prava na privatni i obiteljski život, dom i prepisku: „Prava i slobode predviđeni u Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i u njenim protokolima izravno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.“

Također, BiH je ratificirala Konvenciju Vijeća Europe za zaštitu osoba glede automatske obrade osobnih podataka (ETS br. 108) (u daljem tekstu: Konvencija 108), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost. Konvencija 108 jamči pravo na privatnost, pa time i zaštitu osobnih podataka svake fizičke osobe.

Slijedom Ustava BiH i navedene međunarodne Konvencije 108, BiH je donijela Zakon. Trenutačno, ovaj Zakon odražava odredbe Direktive 95/46 EC Europskog parlamenta i Vijeća od 24.10.1995. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Inkorporiranjem Direktive, koju su domaćim zakonima bile obvezne preuzeti samo članice EU i zemlje kandidati za članstvo, dokazali smo da je naša zemlja postigla usklađenost sa europskim standardima u formalnom smislu svo do ovog izvještajnog perioda.

Tijekom 2018 godine došlo je do reforme u oblasti zaštite osobnih podataka i to na razini Vijeća Europe i na razini Europske unije. Naime, Konvencija 108 je dopunjena i izmijenjena tako da je usvojena Konvencija108+, Modernizirana Konvencija za zaštitu pojedinaca u pogledu obrade osobnih podataka, koja je otvorena za potpisivanje i koju je potrebno ratificirati. Na razini Europske unije donesena su dva propisa, a što je detaljno opisano u slijedećem Poglavlju.

¹ Kako bi se izbjeglo opterećenje teksta i postiglo njegovo lakše praćenje, u daljem tekstu Izvještaja biće korištene skraćenice BiH, FBiH i RS uz pravni akt ili instituciju koji u svom nazivu sadrže riječi Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska

U Bosni i Hercegovini postoje četiri kaznena zakona i svaki od tih zakona propisuje kazneno djelo „nedozvoljeno korištenje osobnih podataka.“

Sudbena zaštita osobnih podataka osigurana je i kroz parnični postupak za naknadu štete po Zakonu o obveznim odnosima.

Jedno od temeljnih načela upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa“ jamči zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu osobnih podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i BiH, poduzeta je obveza usklađivanja zakonodavstva, koje se odnosi na zaštitu osobnih podataka, s pravom Zajednice i drugim europskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom, BiH se obvezala da će uspostaviti neovisno nadzorno tijelo sa dovoljno financijskih i ljudskih potencijala, s ciljem provođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti osobnih podataka.

U zadnjem Izvješću Europske komisije o napretku BiH navedeno je, između ostalog, sljedeće: „Agencija mora imati odgovarajuće resurse kako bi djelotvorno obavljala svoje zadatke. Potrebno je poduzeti dodatne napore na usklađivanju zakonodavstva sa Općom Uredbom o zaštiti podataka 2016/679 i Direktivom 2016/680“.

II. NAJAKTUALNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM OSOBNIH PODATAKA

U ovom poglavlju, posebno ćemo se osvrnuti na pojedine teme iz zaštite osobnih podataka, koje su bile najaktuelnije u izvještajnom razdoblju.

2.1 *Prijedlog Zakona o zaštiti osobnih podataka*

Podsjećamo, Europski parlament i Vijeće Europske unije donijeli su Uredbu 2016/679 o zaštiti pojedinaca u svezi sa obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Opća uredba o zaštiti podataka stupila je na snagu 25.5.2016, s tim da se ista počela primjenjivati u svim državama članicama 25.5.2018.

Isto tako, Europski parlament i Vijeće Europske unije donijeli su Direktivu 2016/680 o zaštiti pojedinca u svezi sa obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, istraga, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i slobodnom kretanju takvih podataka, o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP. Ova Direktiva stupila je na snagu 6.5.2016, a države članice trebale su do 6.5.2018. donijeti zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa Direktivom. Države članice su imale dvije godine da preuzmu odredbe Direktive u svoje državno zakonodavstvo.

Agencija je u srpnju 2017. godine uputila Vijeću ministara BiH posebnu Informaciju o žurnosti i neophodnosti usklađivanja zakona u Bosni i Hercegovini sa Općom uredbom i Direktivom, sa ciljem pokretanja određenih aktivnosti po tom pitanju. Nije uslijedila očekivana reakcija, pa je Agencija poduzela aktivnosti na izradi prijedloga novog Zakona o zaštiti osobnih podataka. Osigurana je edukacija za razumijevanje standarda Uredbe i Direktive, putem TAIEX instrumenta EU, dolaskom eksperata iz nadzornih tijela Pokrajine Saksonije – SR Njemačke i Republike

Hrvatske u posjetu Agenciji. Također, putem Projekta IPA 2017², osigurano je prevođenje prijedloga na engleski jezik i analiza istog od strane eksperta iz Velike Britanije, glede njegove usklađenosti sa novim europskim standardom. Uporedo sa aktivnostima koje je Agencija provodila na izradi prijedloga Zakona, Vijeće ministara BiH 30.1.2018. donijelo je Zaključak kojim je zadužilo Ministarstvo civilnih poslova BiH da u roku 30 dana predloži odluku o formiranju Interresorne radne grupe za izradu novog Zakona o zaštiti osobnih podataka. Prema istom Zaključku, u radnu grupu trebali su biti imenovani predstavnici više ministarstva, te predstavnik Agencije. U vezi s tim, Ministarstvo civilnih poslova BiH je u veljači 2018. godine dostavilo zahtjev Agenciji da predloži jednog predstavnika za članstvo u radnoj grupi. U svom odgovoru na zahtjev, iznesen je stav da je Zakonom propisano da je Agencija dužna sudjelovati u zakonodavnoj aktivnosti davanjem mišljenja na prijedloge zakona koje joj trebaju dostaviti nadležna tijela. Osim navedenog, istaknuto je da je Agencija neovisno nadzorno tijelo i istoj ne mogu biti delegirani poslovi od strane Vijeća ministara BiH, te da na ovaj način bilo koje zakonodavno tijelo u Bosni i Hercegovini može Agenciju „uposliti“ na izradi određenog zakona. I pored iznesenog, cijeneći potrebu i hitnost za donošenje novog Zakona o zaštiti osobnih podataka, Agencija je odredila jednog predstavnika za članstvo u Radnoj grupi za izradu zakona. Tom prilikom je navedeno da će predstavnik Agencije imati mandat da Radnoj grupi preda Prijedlog Zakona o zaštiti osobnih podataka, koji je Agencija pripremila.

Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o formiranju Interresorne radne grupe za izradu Nacrta zakona o zaštiti osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj:49/18) (U daljem tekstu: Radna grupa), te u istu imenovalo dva predstavnika Ministarstva civilnih poslova BiH, te po jednog predstavnika Ministarstva pravde BiH, Direkcije za europske integracije Vijeća ministara BiH i Agencije. Agencija je sredinom 2018. godine završila rad na svom prijedlogu Zakona, dok je Radna grupa započela svoje aktivnosti u kolovozu 2018. godine. Kao što je i prethodno navedeno, Agencija je predsjedavajućoj Radne grupe dostavila Prijedlog zakona koji je izradila Agencija. Radna grupa je održala sedam sjednica od sredine kolovoza do sredine studenog, na kojima je razmatrala Prijedlog zakona detaljno analizirajući da li su njegove odredbe usklađene sa odredbama novih Europskih propisa. Tokom analize Prijedloga zakona, sve odredbe ostale su neizmijenjene, osim nekolicine koje su pretrpjele određene izmjene, uglavnom zbog formalnih nedostataka. Po završetku rada na izradi Nacrta zakona, Radna grupa je Ministarstvu civilnih poslova BiH, podnijela Izvješće o radu Interresorne radne grupe na izradi Nacrta zakona o zaštiti osobnih podataka. U trenutku pisanja ovog Izvješća, Ministarstvo civilnih poslova BiH provodi aktivnosti na usvajanju novog Zakona o zaštiti osobnih podataka.

2.2 Problemi u radu Agencije

Kao i ranije, u ovom Izvješću navodimo najveće probleme sa kojima se Agencija suočava u svom radu, ponavljajući sve što je bilo navedeno i u ranijim izvješćima, budući da nijedan od istaknutih problema nije riješen.

Od samog osnutka, Agencija je imala potporu Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH i shodno njenoj neovisnosti, Agencija predstavlja resurs Parlamentarne skupštine BiH. Međutim, u posljednje vrijeme, određene odluke i postupci Vijeća ministara BiH utječu na rad Agencije, te otežavaju i dovode u pitanje zakonit rad Agencije.

² „Borba protiv organizovanog kriminala na Zapadnom Balkanu“, koфинanciranom od strane EU i vlade SR Njemačke, a implementirano kroz GIZ, uz Centar za međunarodnu pravnu suradnju Holandije i Ministarstva unutarnjih poslova Italije.

U Izvješćima za 2016. i 2017. godinu upoznali smo Parlamentarnu skupštinu BiH i javnost o problemima koji dovode u pitanje zakonitost rada Agencije. Podsjećamo, radilo se o sljedećem:

1. Agencija je 2013. godine pokrenula proceduru donošenja novog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji. Razlozi za izradu novog Pravilnika su usklađivanje sa Odlukom o načelima za utvrđivanje unutarnje organizacije tijela uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.

Vodeći računa o nadležnostima i opsegu rada Agencije, kao i ograničavajućim finansijskim sredstvima, predloženim Pravilnikom broj izvršitelja u Agenciji ostao je isti, ali je promijenjena struktura zaposlenih, i to na način da je smanjen broj zaposlenika, a povećan broj državnih službenika. Zaposlenička radna mjesta za administrativno tehničke poslove kod zamjenika i pomoćnika ravnatelja su ukinuta (ukupno četiri). Od toga povećan je broj državnih službenika, i to stručnih savjetnika za inspeksijski nadzor za tri izvršitelja. Osim toga, predloženo je organiziranje pisarnice kao posebne cjeline u sastavu Sektora za administraciju i sistematiziranje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista, sukladno važećim odlukama. Razlog za uvođenje ovih rješenja u Prijedlogu pravilnika su dosadašnji pokazatelji i iskustva u radu Agencije, imajući u vidu njenu nadležnost i temeljnu funkciju koja proizlazi iz Zakona. Naime, temeljna djelatnost Agencije jeste na inspektorima Agencije i zbog toga je povećan broj istih sa sedam na deset. Isto se moglo postići ukidanjem radnih mjesta administrativno tehničkih poslova kod zamjenika i kod tri pomoćnika ravnatelja. Sasvim logično, ukazala se potreba da se organizacijski ojača administracija, s obzirom da se broj izvršitelja smanjio. Upravo zbog toga, predloženo je formiranje pisarnice i uvođenje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista. Ovim se postiže ekonomičnost, racionalnost i ekspeditivnost, kao i ušteda finansijskih sredstava i prostora.

Na ovaj prijedlog Pravilnika, izuzev sugestije u pogledu predloženog, alternativnog stupnja stručne sprema, a što je i uvaženo, Ministarstvo pravde BiH nije imalo primjedbi.

Agencija nije mogla prihvatiti sugestiju Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH kojom se tražilo da se za poziciju Ravnatelja i Zamjenika ravnatelja propiše sedam godina radnog iskustva kako je to propisano Odlukom, imajući u vidu činjenicu da Zakon propisuje da kandidat za Ravnatelja i Zamjenika ravnatelja mora imati pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja u upravi.

Također, Agencija nije mogla prihvatiti uvjet Ministarstva financija i trezora BiH da se radno mjesto referent-šef pisarnice ukine. Za Agenciju je neprihvatljiv proizvoljan zahtjev i obrazloženje Ministarstva da Agencija u proteklom razdoblju nije imala problema u svom radu bez tog radnog mjesta. Naime, Agencija je i u proteklom razdoblju imala problema, ali je iste, uglavnom, uspješno rješavala. Prijedlog Pravilnika sa obrazloženjem dostavljen je 19.5.2016. Vijeću ministara BiH na suglasnost. Agencija nikada nije dobila odgovor.

2. Vijeće ministara BiH usvojilo je Pravilnik o uvjetima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH u kojem za Agenciju nisu predviđena vozila za inspeksijski nadzor. Agencija raspolaže sa tri službena vozila, što ne odgovara potrebama Agencije. Naime, Pravilnikom je predviđeno da Agencija može samo raspolagati već postojećim brojem i kategorijom vozila, te da pravo korištenja imaju Ravnatelj, Zamjenik ravnatelja i u svrhe kurirsko - administrativnih poslova.

Ovakvo rješenje dovodi u pitanje obavljanje temeljne djelatnosti Agencije. Treba imati u vidu činjenicu da prvo ovlaštenje Agencije, propisano člankom 40. stavak (2) točka a) Zakona je da „putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obveza propisanih ovim zakonom“. U članku 2. stavak (2) Pravilnika definirano je da su „službena specijalizirana vozila“ i vozila za obavljanje „... i inspekcijskih aktivnosti...“. Samim tim, po automatizmu, u članku 13. Pravilnika, gdje su nabrojane institucije BiH koje obavljaju inspekcijske poslove, trebalo je navesti i Agenciju. Zbog čega to nije urađeno, nije poznato. Agencija je ovo pokušala ispraviti, ali bezuspješno, jer Ministarstvo financija i trezora BiH (u daljem tekstu: Ministarstvo) to onemogućava. Sadašnja situacija je neodrživa, jer je Agencija onemogućena da izvršava jedno od svojih temeljnih ovlaštenja, čime se dovodi u pitanje opravdanost njenog postojanja. Nadalje, tu su postupci pred sudovima za prekršaje, obuke, razni sastanci i skupovi i slično, na kojima je neophodno sudjelovanje predstavnika Agencije. Uštede, na šta se poziva Ministarstvo, ne mogu dovoditi u pitanje zakonit rad institucija i nije nam jasan pravi razlog za negativno mišljenje Ministarstva. Agencija ne spori da su implementacijom Pravilnika učinjene uštede, naprotiv, podržavamo svaki oblik štednje u javnom sektoru, ako je to realno i razumno.

3. Vijeće ministara BiH je na 46. sjednici, održanoj 3.3.2016. zaključilo da su sve institucije BiH iz nadležnosti Vijeća ministara BiH, prije raspisivanja oglasa radi popune upražnjenih ili novih radnih mjesta, obvezne pribaviti suglasnost Vijeća ministara BiH.

Radni odnos državnom službeniku, koji je u Agenciji radio na poziciji Višeg stručnog suradnika za postupke po prigovorima, prestao je 1.2.2016. na temelju eksternog premještaja. Donesena je Odluka o potrebi prijema novog državnog službenika na tu poziciju i zatraženo je od Agencije za državnu službu BiH da javno objavi oglas za upražnjeno radno mjesto. Agencija za državnu službu BiH dostavila je obavještenje da ne mogu raspisati javni oglas zbog predmetnog zaključka Vijeća ministara BiH. Dana 31.3.2016, putem Generalnog tajništva, zatražena je suglasnost Vijeća ministara BiH, a nakon toga, 21.4.2016. dostavljena i urgencija, ali do danas nismo dobili odgovor. Nakon toga, u 2017. godini Agencija je imala jedan smrtni slučaj. U listopadu 2018. preminula je službenica raspoređena na radno mjesto šef Odsjeka za pravne i kadrovske poslove. I za ovu poziciju je tražena suglasnost za popunu od strane Vijeća ministara BiH. Odgovor nije dostavljen.

Zakonom o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2016. godinu, kao i za 2017. godinu, određeno je da Agencija ima 27 zaposlenih. Suprotno tome Agenciji se onemogućavaju zaposlenja na temelju zaključka Vijeća ministara BiH što predstavlja kršenje Zakona o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH. Dakle, veću pravnu snagu ima zaključak Vijeća ministara BiH, nego Zakon o izvršenju proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH. Protivzakonitim zaključkom Vijeća ministara BiH, Agenciji je onemogućeno da izvrši popunu radnih mjesta u skladu sa zakonom.

Jedan od temeljnih zadataka i stalnih prioriteta Agencije jeste, upravo, postupanje po prigovorima građana. Pravilnikom su sistematizirana dva izvršitelja za postupke po prigovorima i trenutno su oba upražnjena. Svjesni smo trenutne teške financijske situacije, međutim, ne prihvatamo selektivan pristup odobravanju dodatnog zapošljavanja. Ne

umanjujući značaj nijedne institucije, mada su mnoge svojim radom dovele isti u pitanje, cijenimo da je jačanje kapaciteta Agencije prioritet.

U 2018. godini u Agenciji dogodio se još jedan smrtni slučaj kada je preminuo službenik raspoređen na radno mjesto šef Odsjeka za računovodstveno-materijalne poslove. Tako Agencija, 2018. godinu završava sa 24 zaposlena. Iz naprijed navedenih razloga, primorani smo da smanjimo inspeksijske nadzore, obustavimo suradnju sa agencijama za državnu službu, smanjimo izdavanje prekršajnih naloga i slično. O navedenim problemima upoznali smo predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i njegove zamjenike. Agencija nikada nije dobila odgovor, niti je uslijedila očekivana reakcija.

Osim drugih odsustava sa posla, samo zbog bolovanja u 2016. godini bilo je 629 dana odsustva (u prosjeku svaki radni dan dva i po službenika), u 2017. godini 851 dan odsustva (u prosjeku svaki radni dan tri i po službenika), a u 2018. godini 690 dana odsustva (u prosjeku svaki radni oko dva i po službenika). Treba istaći da su odsustva, bez ikakve sumnje, bila opravdana.

Nadalje, Vijeće ministara BiH, na 130. sjednici održanoj 18.1.2018. usvojilo je Odluku o raspodjeli uredskog prostora za smještaj institucija BiH u ulici Dubrovačka broj 6. u Sarajevu. Predmetnom Odlukom Agenciji je dodijeljeno 11 ureda, na četvrtom katu objekta „B“, i jedna arhivska prostorija, ukupne površine 308,69 m². U skladu sa predmetnom Odlukom Agencija se preselila 1.3.2018. u nove prostorije. Međutim, zbog neodgovarajućeg i nedovoljnog prostora, Agencija radi u otežanim uvjetima.

Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji, Agencija se sastoji od četiri temeljne i šest unutarnjih organizacijskih jedinica. Od rukovodećih pozicija popunjene su pozicije Ravnatelja, Zamjenika ravnatelja, tri pomoćnika ravnatelja i dva šefa odsjeka. Po prirodi posla, rukovođenje podrazumijeva i usmenu komunikaciju sa suradnicima i optimalno bi bilo imati zaseban ured za rukovodeće službenike, a što je sada nemoguće postići. Navodimo, kao primjer, sadašnjeg rješenja gdje Šef Odsjeka za inspeksijski nadzor i prigovore radi u jednom uredu sa pet suradnika koji rade najsloženije i najodgovornije poslove iz nadležnosti Agencije. U istoj prostoriji zaprimaju se i prigovori građana što je nedopustivo, jer podnošenje prigovora građana podrazumijeva diskreciju i posebnu prostoriju, kao i telefon za Help Desk. Dakle, Agencija nema minimalne uvjete za zakonit i profesionalan rad.

Imajući u vidu gore navedene činjenice, očekujemo da će Parlamentarna skupština BiH podržati Agenciju u prevladavanju navedenih problema.

III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. Nadležnosti Agencije

Agencija je samostalna upravna organizacija utemeljena da bi osigurala zaštitu osobnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, člankom 40. Zakona definirane su nadležnosti Agencije:

- nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi osobnih podataka;
- postupanje po podnesenim prigovorima nositelja podataka;

- podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg Izvješća o zaštiti osobnih podataka, koji treba da bude dostupan javnosti;
- praćenje uvjeta za zaštitu osobnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnose na obradu osobnih podataka, te davanje mišljenja s prijedlozima tih zakona i staranje o ispunjavanju kriterija zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obvezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

3.2. Ovlaštenja Agencije

U cilju uspješnog obavljanja poslova i zadataka, zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- putem inspekcije obavlja nadzor nad ispunjavanjem obveza propisanih ovim Zakonom;
- vodi Središnji registar;
- prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog Zakona;
- donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa Zakonom;
- nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade,
- upozorava ili opominje kontrolora;
- izriče kazne u prekršajnom postupku, odnosno podnosi zahtjev za pokretanje postupka u skladu sa ovim Zakonom;
- daje savjete i mišljenja u svezi sa zaštitom osobnih podataka;
- surađuje sa sličnim tijelima u drugim državama;
- obavlja i druge dužnosti propisane Zakonom;
- obavlja nadzor nad iznošenjem osobnih podataka iz BiH.

Ova ovlaštenja stvaraju realnu pretpostavku da se Agencija primjereno bavi zaštitom osobnih podataka. Agencija u ocjeni zakonitosti obrade osobnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora u potpunosti da odgovori na četiri pitanja, i to:

1. *Jeli došlo do miješanja u ovo pravo,*
2. *Jeli miješanje u skladu sa Zakonom,*
3. *Obavlja li se obrada u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva,*
4. *Jeli miješanje neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu.*

3.3. Neovisnost i kapaciteti Agencije

Neovisnost Agencije jedan je od ključnih čimbenika za realiziranje međunarodno preuzetih obveza i za efikasan i pravilan rad Agencije. Potpuna neovisnost Agenciji daje joj legitimitet da se bavi povjerenim poslovima. Značaj neovisnosti Agencije, kao jednog od ključnih instituta zaštite osobnih podataka, nameće potrebu da se u svakom Izvješću o zaštiti osobnih podataka dâ osvrt i na ovaj segment.

Prije svega, nadzorno tijelo mora imati neovisnu organizaciju. Članak 35. Zakona, stavci (1) i (2) propisuje „Agencija je samostalna upravna organizacija utemeljena da bi se osigurala zaštita osobnih podataka, na čijem je čelu ravnatelj“ i „Agencija djeluje potpuno neovisno u izvršavanju dužnosti koje su joj povjerene“. Ravnatelja i zamjenika ravnatelja Agencije imenuje Parlamentarna skupština BiH, koja ih može suspendirati i razriješiti prije isteka mandata u taksativno nabrojanim okolnostima u članku 45. Zakona. Ovim rješenjem ojačan je legitimitet Agencije iza koga stoji Parlamentarna skupština BiH. Agencija ne podnosi Izvješće o radu Parlamentarnoj skupštini BiH,

već Izvješće o zaštiti osobnih podataka, čime se želi spriječiti utjecaj na Agenciju. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije, već ih ojačava. Neovisnost za sobom povlači zabranu obavljanja bilo kojih profitabilnih djelatnosti i drugih djelatnosti koje bi mogle ugroziti uvjerenje u njenu neovisnost. Naglašavamo pojam „uvjerenje“ koji spada u subjektivni sud pojedinca o neovisnosti Agencije i koji je samim tim posebno zahtijevan. Neovisnost i odgovornost su u direktnoj proporciji i funkcioniraju po sustavu spojenih posuda – što je veća neovisnost, to je i veća odgovornost.

Financijska neovisnost Agencije, kao posebnog proračunskog korisnika, osigurana je člankom 36. Zakona, koji regulira da se sredstva potrebna za financiranje rada Agencije osiguravaju iz Proračuna institucija BiH i međunarodnih obveza BiH. Međutim, sam postupak usvajanja Zakona o proračunu otvara mogućnosti utjecaja na Agenciju, te bi, u tom dijelu, bilo potrebno osigurati veći utjecaj Parlamentarne skupštine BiH.

Uposleni u Agenciji imaju status državnih službenika i uposlenika. Problem predstavlja sadašnje rješenje u Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, gdje se u postupku prijema državnih službenika kao glavna institucija nalazi Agencija za državnu službu. Sudjelovanje Ravnatelja je simbolično što je svakako neprihvatljivo i negativno utječe na neovisnost Agencije. Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH propisano je da su od njegove primjene izuzeti zaposleni u Centralnoj banci BiH i u Uredu ombudsmana za ljudska prava u BiH. Međutim, nameće se načelno pitanje zbog čega samo ove dvije institucije. Državni službenici Agencije postupaju u predmetima gdje se kao kontrolor pojavljuje Agencija za državnu službu, što dovodi u pitanje njihovu nepristrasnost.

Agencija nije klasično tijelo uprave, jer je njen glavni zadatak da nadzire provođenje zakona kojima je regulirana obrada i zaštita osobnih podataka, što podrazumijeva ocjenu zakonitosti obrade osobnih podataka. Ovo su samo neki od temelja i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u neovisna tijela u punom kapacitetu u svim zakonima koji reguliraju to pitanje.

Agencija mora imati kapacitete za izvršavanje povjerenih nadležnosti i ovlaštenja. Trenutno Agencija nema potrebne kapacitete (broj uposlenih, proračun, smještaj, vozila i sl.), da bi zakonito i efikasno obavljala poslove koji su joj povjereni. Aktivnosti poput inspekcijskih nadzora, postupaka po prigovorima, mišljenja, izdavanja prekršajnih naloga, sudjelovanja u postupcima pred sudovima, održavanje Središnjeg registra i drugo, vrlo su zahtjevne i podrazumijevaju dovoljne kapacitete.

Agencija je ovlaštena da izdaje autoritativne naloge. Kada Agencija uoči nezakonitu obradu osobnih podataka, nalaže mjere koje je kontrolor dužan da poduzme u određenom roku i da o tome informira Agenciju. Isti članak propisuje da Agencija može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili dozvoli uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu osobni podaci. Agencija ima pravo da uđe u prostorije u kojima se vrši obrada osobnih podataka, državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, dok su javna tijela obvezna da Agenciji, na njen zahtjev, pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Naravno, ovo je na odgovarajući način praćeno prekršajnim odredbama. Rješenja Agencije su konačna i mogu biti predmet ocjene samo u upravnom sporu pred Sudom BiH.

Jedna od zakonskih obveza Agencije je da prati stanje u oblasti zaštite osobnih podataka i da s tim u vezi daje prijedloge, inicijative i mišljenja. U proteklom razdoblju Agencija je to i radila. Međutim,

postoji problem jer predlagatelji propisa kojima se regulira zaštita osobnih podataka, u pravilu, ne dostavljaju prijedloge Agenciji na mišljenje, pošto to nije sustavno riješeno.

U okviru komunikacije sa javnošću, širenje znanja o zaštiti osobnih podataka jedan je od temeljnih instrumenata koji omogućavaju učinkovitost rada svakog nadzornog tijela koje se bavi zaštitom osobnih podataka. Agencija aktivno radi na promociji prava koja proizlaze iz zaštite osobnih podataka, te redovito izvještava javnost o svojim aktivnostima.

3.4. Inspekcijski nadzori

U izvještajnom razdoblju izvršena su 42 inspekcijska nadzora, od toga 14 redovitih i 28 izvanrednih.

3.4.1. Redoviti inspekcijski nadzori

Redoviti inspekcijski nadzori izvršeni su na temelju Godišnjeg plana rada inspekcijskih nadzora, u skladu sa kojim su doneseni mjesečni planovi rada za ožujak i travanj 2018. godine.

Godišnji plan inspekcijskih nadzora donosi se sa ciljem kontroliranja točno određenih sektora. U 2018. godini planirani su redoviti inspekcijski nadzori u jedinicama lokalne samouprave, javnim i privatnim obrazovnim ustanovama, školama stranih jezika, poslovnim subjektima koji vode evidencije kupaca/korisnika usluga i pravnim osobama koje pružaju usluge u oblasti osiguranja.

Mjesečnim planovima rada inspekcije za ožujak i travanj 2018. godine, utvrđeni su inspekcijski nadzori u pravnim osobama koja pružaju usluge iz oblasti osiguranja, javnim i privatnim obrazovnim ustanovama i jedinici lokalne samouprave u cilju kontrole ispunjavanja obveza propisanih Zakonom.

Osim za dva navedena mjeseca, redoviti inspekcijski nadzori nisu planirani tijekom izvještajnog razdoblja, s obzirom da su inspektori rješavali postupke po prigovorima i obavljali druge poslove iz nadležnosti Agencije. Radna mjesta višeg stručnog suradnika za postupke po prigovoru u Agenciji, tijekom 2018. godine nisu popunjena, što je detaljno opisano u točki 2.2 Problemi u radu Agencije.

U skladu sa mjesečnim planovima inspekcijskih nadzora, izvršeno je 14 redovitih inspekcijskih nadzora, i to u:

1. Agenciji za nadzor osiguranja FBiH;
2. JU OŠ Silvije Strahimir Kranjčević Sarajevo;
3. Gradskoj upravi Grada Banja Luka;
4. JU O.Š. „Ivo Andrić“ Banja Luka;
5. Merkur osiguranju d.d. Sarajevo;
6. Goethe – Institutu BiH Sarajevo;
7. Međunarodnoj osnovnoj školi u Sarajevu;
8. JU za predškolski odgoj i obrazovanje „Mladost“ Kakanj;
9. ASA osiguranju d.d. Sarajevo;
10. Slobomir P Univerzitetu u Bijeljini;
11. Osnovnoj školi „Kiseljak“, Kiseljak;
12. JU Osnovnoj školi „Sveti Sava“, Trnovo ;
13. JU Srednjoškolskom centru „Golub Kureš“ Bileća;

14. Osnovnoj školi „Olovo“, Olovo.

Inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da većina navedenih subjekata nije izvršila formalno-pravne obveze propisane Zakonom, što znači da nisu prijavili zbirke osobnih podataka u Središnji registar Agencije, nisu donijeli Plan sigurnosti za zaštitu osobnih podataka, nisu uspostavili posebne evidencije o osobnim podacima koji su dati trećoj strani i svrsi zbog koje su dati, niti su uspostavili evidenciju o odbijenim zahtjevima nositelja osobnih podataka za pristup svojim podacima.

U skladu sa utvrđenim, donesena su odgovarajuća rješenja.

3.4.2. Revizijski inspekcijski nadzori

Tijekom 2018. godine nisu vršeni revizijski inspekcijski nadzori. Jedini razlog za to je nedostatak kadrova, što predstavlja ozbiljan problem u učinkovitosti rada Agencije.

3.4.3. Izvanredni inspekcijski nadzori

Izvanredni inspekcijski nadzori nisu obuhvaćeni mjesečnim planovima. Ovi nadzori izvršeni su u postupku po prigovoru nositelja osobnih podataka ili po službenoj dužnosti, kada su okolnosti konkretnog slučaja zahtijevale provođenje inspekcijskog nadzora, radi utvrđivanja činjenica i okolnosti značajnih za rješavanje tog postupka.

Izvršeno je ukupno 28 izvanrednih inspekcijskih nadzora, od čega 15 u postupku po prigovoru, a 13 u postupku po službenoj dužnosti.

- a) Kontrolori kod kojih je izvršen izvanredni inspekcijski nadzor u postupku po prigovoru su:
1. Općina Centar Sarajevo - Služba za opću upravu u Sarajevu;
 2. UniCredit bank d.d. Mostar, poslovnica Sarajevo;
 3. DINERS CLUB BH d.o.o. Sarajevo;
 4. Euroexpress d.o.o. Banja Luka, Poslovna jedinica Sarajevo;
 5. Matični ured Opština Ilidža;
 6. Općina Stolac;
 7. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom Sarajevo;
 8. Euroveza d.o.o. Sarajevo;
 9. Toplana a.d. Banja Luka;
 10. ZEV Gundulićeva br. 74, Banja Luka;
 11. Osnovna škola „Čamil Sijarić“ Sarajevo;
 12. JU „Naše djete“ Tuzla;
 13. Q8&KSA, Društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge d.o.o. Sarajevo, Ilidža;
 14. Služba za zajedničke poslove institucija BiH.
- b) Kontrolori kod kojih je izvršen izvanredni inspekcijski nadzor u postupku po službenoj dužnosti su:
1. Raiffeisen Bank BiH d.d. Sarajevo;
 2. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo;
 3. Edukativni centar Apolonis, Banjaluka;
 4. International Service Experts d.o.o. Zenica;
 5. „ADV PAX Lutec“ d.o.o. Maglaj;

6. Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka;
7. „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo;
8. Predstavnik etažnih vlasnika zgrade u Sarajevu, Stupska 19C;
9. Fudbalski savez BiH;
10. Finansijsko-informatička agencija FBiH;
11. JU Osnovna škola „Sveti Sava“ Istočno Novo Sarajevo;
12. Općina Novi Grad Sarajevo;
13. Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu.

Više pojedinosti u vezi izvršenih inspekcijskih nadzora biće obrađeno u dijelu koji se odnosi na prigovore ili postupke po službenoj dužnosti, u zavisnosti od postupka u okviru kojeg je inicirano vršenje vanrednog inspekcijskog nadzora.

3.4.4. Žalbe kontrolora

Na rješenje inspektora doneseno u postupku redovitog inspekcijskog nadzora, kontrolor može izjaviti žalbu Ravnatelju Agencije kao drugostupanjskom tijelu. U izvještajnom razdoblju nije bilo takvih žalbi.

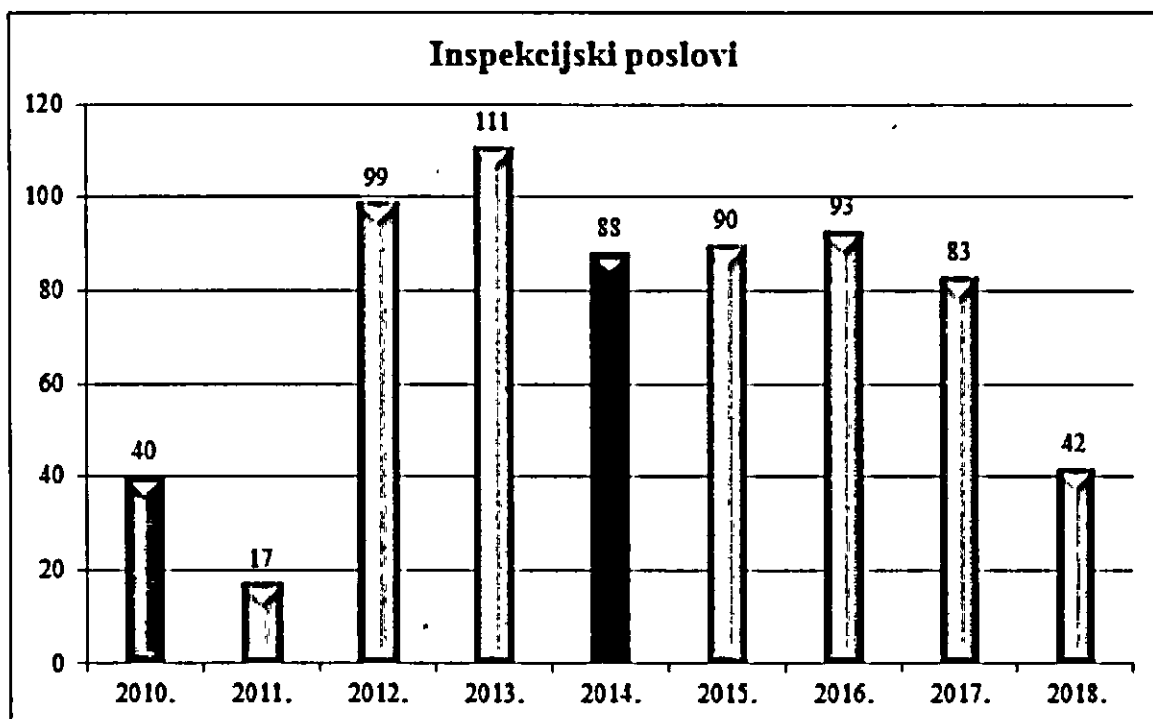
3.4.5. Rješenja i zaključci za inspekcijske nadzore iz 2017. godine

U izvještajnom razdoblju doneseno je sedam rješenja u vezi redovitih inspekcijskih nadzora izvršenih u 2017. godini. Ova rješenja odnosila su se na sljedeće kontrolore:

1. Prostor d.o.o. Sarajevo;
2. BH Passport d.o.o. Sarajevo;
3. Ponte d.o.o. Mostar;
4. Zaštitni fond FBiH;
5. Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo;
6. Triglav osiguranje d.d. Sarajevo;
7. UNIQA osiguranje d.d. Sarajevo.

3.4.6. Usporedni podaci inspekcijskih poslova 2010 - 2018

INSPEKCIJSKI POSLOVI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno	40	17	99	111	88	90	93	83	42
Redoviti	15	12	34	53	43	53	56	53	14
Revizijski	21	1	2	1	2	1	1	0	0
Izvanredni	4	4	63	57	43	36	36	30	28
Žalbe	3	2	14	8	2	1	4	0	0

3.5. Prigovori

Pravo na prigovor propisano je u članku 30. Zakona. Svaki nositelj osobnih podataka, fizička osoba na koju se podaci odnose, ima pravo podnijeti prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da je kontrolor ili obrađivač podataka povrijedio njeno pravo ili da postoji izravna opasnost za povredu prava.

3.5.1. Rješavanje po prigovorima

Zaprimljeno je 148 prigovora nositelja osobnih podataka. U izvještajnom razdoblju riješeno je 80 prigovora. U cijelosti, usvojeno je 29 prigovora, dok je djelomično usvojeno pet prigovora. Odbijena su 42 prigovora. Donesena su dva zaključaka, kojim su okončani postupci po prigovoru, zbog nenadležnosti ili neurednosti podneska, dok su dva prigovora dostavljena u rad nadležnom tijelu.

Iz prethodne godine riješeno je 15 prigovora. Po nalogu Suda BiH, u ponovnom postupku, riješen je jedan prigovor iz 2017. godine, te četiri prigovora iz 2016. godine.

U izvještajnom razdoblju ostalo je neriješeno 68 prigovora (40 u javnom i 28 u privatnom sektoru).

3.5.2. Prigovori protiv kontrolora iz javnog sektora

Protiv kontrolora iz javnog sektora podneseno je 79 prigovora. U cijelosti je usvojeno 19 prigovora.

• **Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao utemeljeni:**

1. JU Kantonalni centar za socijalni rad Sarajevo-Služba socijalne zaštite općine Novi Grad - dostavljanje Upozorenja na propuste u staranju o malodobnom djetetu na radnom mjestu;
2. KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo - obrada netočnih osobnih podataka, onemogućavanja pristupa informacijama, odnosno dokumentaciji sadržanoj u personalnom dosijeu;
3. Općina Centar Sarajevo, matični ured - ispravka pogrešno upisanog podatka u MKR;
4. JU Osnovna Škola „Hrasno“ Sarajevo - otkrivanje i omogućavanje NN osobama fotografiranja osobnih podataka malodobne XX sadržanih u odjeljenskoj knjizi;
5. ZU Dom zdravlja Velika Kladuša - omogućavanje pristupa i korištenja osobnih podataka iz personalnog dosijea neovlaštenoj osobi;
6. Služba za zajedničke poslove institucija BiH - obrada osobnih podataka uporabom video nadzora u restoranu i bifeima u zgradi Parlamentarne skupštine BiH;
7. JU Dom zdravlja Srbac - pristupi elektronskom zdravstvenom kartonu, odnosno informacijama o zdravstvenom stanju;
8. JP „Radio-televizija“ d.o.o. Livno - zahtijevanje uvjerenja o nekažnjavanju u natječajnoj proceduri;
9. Uprava policije MUP-a Kantona Sarajevo i Neovisni odbor Skupštine Kantona Sarajevo – obrada osobnih podataka o radnom stažu policijskih službenika;
10. Neovisni odbor Skupštine Kantona Sarajevo - obrada osobnih podataka koji se odnose na ocjenjivanje rada policijskih službenika u organizacijskim jedinicama Uprave policije MUP-a Kantona Sarajevo;
11. Općina Novo Sarajevo - obrada netočnih osobnih podataka o imenu i prezimenu;
12. Osnovna škola „Camil Sijarić“ Sarajevo – obrada osobnih podataka o zdravstvenom stanju supružnika u svrhu ostvarivanja prava na jednokratnu novčanu pomoć u slučaju teške bolesti člana uže obitelji;
13. Općina Ilidža - davanje Izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenoj osobi;
14. Radio-televizija FBiH - objava Rješenja o otkazu ugovora o radu sa ponudom izmjenjenog ugovora o radu na oglasnoj ploči i obrada JMB u Ugovoru o radu;
15. Općina Stolac - obrada osobnih podataka uporabom video nadzora;
16. KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o Sarajevo - obrada podataka o broju članova kućanstva,
17. Fond zdravstvenog osiguranja RS - objava drugostupanjskog rješenja Fonda na oglasnoj tabli;
18. Centar za socijalni rad Banja Luka - davanje i otkrivanje osobnih podataka koji se odnose na zdravstveno stanje bivšem supružniku;
19. J.P. Televizija Kantona Sarajevo - obrada podataka o zdravstvenom stanju u disciplinskom postupku.

3.5.3. Prigovori protiv kontrolora iz privatnog sektora

Protiv kontrolora iz privatnog sektora podneseno je 69 prigovora. U cjelosti, usvojeno je 15 prigovora.

• **Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao utemeljeni:**

1. Toplana a.d. Banja Luka, - obrada JMB u Ugovoru o isporuci i korištenju toplotne energije i davanja osobnih podataka korisnika komunalne usluge isporuke toplotne energije društvu „Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka i protiv društva „Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka, zbog neovlaštene obrade osobnih podataka korisnika komunalne usluge;

2. „Al-Majid“ d.o.o. Sarajevo i fizička osoba XX - zbog obrade osobnih podataka iz personalnog dosijea i kopiranja osobne iskaznice, bez pravnog temelja;
3. Zajednica etažnih vlasnika (ZEV), Gundulićeva 74. Banja Luka - uspostavljanje video nadzora u ulazu zgrade;
4. Diners Club BH d.o.o. Sarajevo - upućivanje neželjenih poziva na privatni mobilni telefon;
5. Fizička osoba XX - obrada osobnih podataka putem videonadzora;
6. „Euroveza“ d.o.o. Sarajevo - obrada osobnih podataka u svrhu nuđenja usluga zastupanja u postupku naknade nematerijalne štete;
7. UniCredit Banka d.d. Mostar - zahtijevanje preslike osobne iskaznice;
8. Addiko Bank d.d. Sarajevo – upisivanje JMB u Nalogu blagajni za uplatu ili isplatu novčanih sredstava sa računa;
9. Fizička osoba XX - objavljivanje obavještenja sa osobnim podacima stanara na oglasnoj ploči zgrade u Banja Luci;
10. Fizička osoba XX - obrada osobnih podataka putem video nadzora;
11. „Top Cargo“ d.o.o. Sarajevo - zadržavanje porezne kartice nakon prestanka radnog odnosa;
12. Zajednica etažnih vlasnika (ZEV), Gundulićeva 74. Banja Luka - objavljivanje popisa dužnika/etažnih vlasnika na ulaznim vratima zgrade;
13. Prigovor fizičke osobe protiv druge fizičke osobe - obrada osobnih podataka putem video nadzora;
14. Euroexpress d.o.o. Banja Luka - skeniranje osobne iskaznice i potpisa uporabom PDA uređaja;
15. Intesa Sanpaolo Banka BiH - traženje nalaza, ocjene i mišljenja Prvostupanjske ljekarske komisije, u svrhu refundacije naknade plaće za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaposlenika.

3.5.4. Prigovori iz 2017. godine koji su okončani u izvještajnom razdoblju

U ovom izvještajnom razdoblju riješeno je 15 prigovora iz 2017. godine. Tri prigovora usvojena su kao utemeljena i dva kao djelomično utemeljena, dok je deset odbijeno kao neutemeljeni.

• Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao utemeljeni i djelomično utemeljeni:

1. Zaštitni fond FBiH, O.Š. „Hašim Spahić“ Ilijaš i Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo - obrada osobnih podataka o zdravstvenom stanju malodobnog djeteta u svrhu kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad roditelja;
2. Zajednica etažnih vlasnika „Intergaj – Lamela 15“ Bijeljina - objavljivanje osobnih podataka na oglasnoj ploči i obrada osobnih podataka putem video nadzora;
3. ARS Studio d.o.o. Banja Luka i društva „SAN“ d.o.o. Banja Luka - obrada JMB korisnika usluge isporuke toplotne energije;
4. Dvije fizičke osobe XX iz Sarajeva - obrada osobnih podataka uporabom audio i video nadzora, te objava snimaka video nadzora i fotografija na internetu;
5. Uprava policije FBiH i JU Zavod za zdravstvenu zaštitu zaposlenika MUP-a Kantona Sarajevo - obrada osobnih podataka o zdravstvenom stanju zaposlenika.

3.5.5. Ponovni postupci koji su provedeni u izvještajnom razdoblju

Po nalogu Suda BiH, u izvještajnom razdoblju riješeno je 5 prigovora u ponovnom postupku. Četiri prigovora su iz 2016. godine (dva usvojena i dva odbijena), te jedan iz 2017. godine koji je odbijen.

- *Kontrolori protiv kojih su u ponovnom postupku prigovori usvojeni kao utemeljeni:*

1. MUP SBK/KSB i Zavod za mirovinsko i invalidsko osiguranje FBiH, Kantonalna administrativna služba Travnik - obrada posebnog staža (2 prigovora)

Apelacijsko vijeće suda BiH je po zahtjevu za preispitivanje sudske odluke - presude Vijeća za upravne sporove Suda BiH, donijelo presudu kojom je uvažilo zahtjev i preinačilo presudu na način da je presudilo: „Poništava se rješenje tužene Agencije za zaštitu osobnih podataka i predmet vraća tuženom na ponovno odlučivanje“.

Radi pravilnog razumijevanja ovog slučaja ukazujemo na kronološki slijed radnji od podnošenja prigovora do podnošenja tužbe i zahtjeva za preispitivanje sudske odluke:

Rješavajući po prigovoru nositelja osobnih podataka, Agencija je donijela rješenje kojim je prigovor usvojen kao utemeljen.

Nezadovoljan predmetnim rješenjem MUP SBK pokrenuo je upravni spor pred Sudom BiH.

Sud je donio Presudu kojom je tužbu odbio i naglasio da MUP SBK nije posjedovao pismenu suglasnost nositelja osobnih podataka za obradu posebnog staža, što nije bilo u skladu sa stavom Agencije, koja je smatrala da nije ni bila potrebna posebna pismena suglasnost nositelja osobnih podataka jer se ne radi o posebnoj kategoriji osobnih podataka. Dakle, iako je bilo potvrđeno rješenje Agencije, stanovište Suda BiH nije bilo u skladu sa stavom Agencije.

Nezadovoljan presudom Suda BiH, MUP SBK je podnio zahtjev za preispitivanje sudske odluke.

Rješavajući po zahtjevu za preispitivanje sudske odluke, Apelaciono vijeće Suda BiH zahtjev je uvažilo, preinačilo sudsku odluku u smislu poništavanja osporenog rješenja i vratilo predmet na ponovno odlučivanje, iz razloga što se suglasnost nositelja osobnih podataka ne može primijeniti u slučaju posebnog staža.

Agencija je u ponovnom postupku usvojila prigovor nositelja osobnih podataka protiv MUP SBK i FZ PIO/MIO - Kantonalna administrativna služba Travnik, zbog obrade osobnih podataka o posebnom stažu, iz razloga što poslodavatelj MUP SBK nije posjedovao zahtjev za upis posebnog staža u radnu knjižicu, ali niti jedan drugi dokaz da je podnositelj prigovora znao ili morao znati da mu je isti upisan i da je na to pristao, koristeći beneficije koje iz toga proizlaze.

Dakle, nisu uvaženi stavovi Suda da se radilo o posebnoj kategoriji osobnih podataka, jer u skladu sa stavkom 3. Zakona posebni staž ne spada u posebnu kategoriju osobnih podataka.

3.5.6. Primjeri iz prakse

- *Čuvanje podataka o broju članova kućanstva u svrhu obračuna potrošene vode putem zajedničkog vodomjera*

Prigovor nositelja osobnih podataka, protiv KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo (u daljem tekstu: Poduzeće), zbog obrade podataka o broju članova njegovog kućanstva, usvojen je kao utemeljen i Poduzeću je naloženo da obrađuje točne i vjerodostojne podatke, te da

dokumentaciju o broju članova kućanstva čuva u vremenskom razdoblju koje je neophodno za ispunjenje svrhe za koju su ti podaci prikupljeni.

Podnositelj prigovora je korisnik komunalne usluge u zgradi u kojoj se obračun potrošene vode vrši putem zajedničkog vodomjera. Poduzeće je do 2004. godine obračun pripadajućeg dijela očitane količine vode i fakturiranje podnositelju prigovora vršilo za četiri člana kućanstva, a od 2004. godine do podnošenja prigovora vršilo za tri člana kućanstva. Poduzeće je u izjašnjenju navelo da nije u mogućnosti retroaktivno provjeriti i dokumentovati izmjenu članova kućanstva podnositelja prigovora za što je, kao razlog, navedena Lista kategorija registraturne građe sa rokovima čuvanja, kojom je propisano da se nalozi za izmjene matičnih podataka potrošača čuvaju dvije godine. Istaknuto je da je Lista donesena u skladu sa Zakonom o arhivskoj djelatnosti i Uredbom o organiziranju i načinu vršenja arhivskih poslova kao i statutom Poduzeća.

Prema članku 4. Zakona, mjerodavna načela za obradu osobnih podataka u predmetnom slučaju su da je kontrolor obvezan da obrađuje samo vjerodostojne i točne osobne podatke i da ih ažurira kada je potrebno (stav 1. točka d) i načelo obrade osobnih podataka koje se odnosi na vremensko razdoblje koje je neophodno za ispunjenje određene svrhe (stavak 1. točka f). Načelo vjerodostojnosti podrazumijeva da kontrolor u svako doba može utvrditi podrijetlo osobnih podataka koje obrađuje. Shodno navedenom, Poduzeće je obvezno obrađivati točne podatke o broju članova kućanstva, tako da u svakom trenutku može utvrditi način na koji je došao do podataka, te da dokumentaciju na temelju koje je utvrđen broj članova kućanstva čuva tijekom obračuna i fakturiranja potrošene vode.

Poduzeće je kao kontrolor dužno utvrditi vremensko razdoblje u kojem će čuvati dokumentaciju na temelju koje utvrđuje broj članova kućanstva, te obrađivati točne i autentične osobne podatke i po potrebi ih ažurirati.

- *Obrada osobnih podataka djeteta u svrhu kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad njegovog roditelja*

Prigovor nositelja osobnih podataka, protiv Zaštitnog fonda FBiH (U daljem tekstu: Fond), OŠ "Hašim Spahić" Ilijaš (U daljem tekstu: Škola) i Zavoda Zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo zbog obrade osobnih podataka o zdravstvenom stanju djeteta u svrhu kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad njegovog roditelja, usvojen je kao utemeljen. Fondu i Školi zabranjena je obrada osobnih podataka djece i njihovih roditelja u navedenu svrhu.

Fond je zatražio od Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo da izvrši kontrolu privremene spriječenosti za rad njegovog zaposlenika zbog njege djeteta, te je istovremeno od Škole zatražio informaciju da li je dijete bilo odsutno sa nastave u navedenom razdoblju. U izjašnjenju, na zahtjev Agencije, Fond je kao razlog ovakvog načina kontrole opravdanosti privremene spriječenosti za rad zaposlenika naveo sumnju u zlouporabu bolovanja, dok je Škola u svom izjašnjenju navela informacije da je smatrala potrebnim dostaviti odgovor na zahtjev Fonda, te ih je informirala o odsutnosti učenika sa nastave za određeno vremensko razdoblje.

U članku 9. stavak (1) Zakona propisano je da je zabranjena obrada posebnih kategorija osobnih podataka osim izuzetaka propisanih u stavku (2) istog članka. Jedan od izuzetaka je da je obrada posebne kategorije osobnih podataka dozvoljena ako je potrebna za izvršavanje obveze ili posebnih prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašten zakonom.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim propisima³, osobni podaci radnika ne mogu se prikupljati, obrađivati i dostavljati trećim osobama i dalje obrađivati, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa, dok se provjera privremene spriječenosti za rad može vršiti isključivo putem Zavoda zdravstvenog osiguranja.

Shodno navedenom Fond je imao pravo od Zavoda zdravstvenog osiguranja izvršiti provjeru privremene spriječenosti za rad, ali nije imao pravo zahtijevati informacije o odsutnosti djeteta iz Škole za određeno vremensko razdoblje u svrhu kontrole odsustva sa posla zaposlenog, na koji način je povrijedio načelo pravičnosti i zakonitosti.

- *Izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenoj osobi*

Prigovor nositelja osobnih podataka (u daljem tekstu: Podnositelj prigovora) protiv općine Ilidža, zbog izdavanja izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenoj osobi usvojen je kao utemeljen, te je Općini zabranjeno izdavanje izvoda iz matičnih knjiga neovlaštenim osobama.

Podnositelj prigovora je u postupku podjele zemljišne parcele saznao da notar posjeduje njegov izvod iz matične knjige rođenih, a da mu nije poznato na koji način je isti pribavljen.

Izjašnjavajući se po zahtjevu Agencije, Matičar je dostavio informacije da su mu poznate obiteljske prilike i srodstvo, te da je izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih bilo u interesu podnositelja prigovora jer je u tijeku ostavinski postupak u kojem isti sudjeluje.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti iz članka 4. stavak (1) točka a), a prema relevantnim propisima⁴ utvrđeno je da se izvodi iz matičnih knjiga izdaju na usmeni ili pismeni zahtjev osobe na koju se odnose podaci, njegovog punomoćnika ili člana uže i šire obitelji, posvojitelja ili skrbnika. Podzakonskim aktom utvrđeno je šta se smatra pod širom ili užom obitelji, koja može tražiti izdavanje izvoda iz matičnih knjiga ili uvjerenja za osobu na koju se podaci odnose i da kao dokaz toga svojstva služe identifikacijske isprave, svjedoci, osobno poznanstvo matičara i tih osoba, te drugi dokazi.

U postupku je utvrđeno da je izvod iz matične knjige rođenih podnositelja prigovora izdan osobi koja ne pripada njegovoj užoj ili široj obitelji, te je posebno istaknuto da se matičar ne može pozivati na pravni interes podnositelja prigovora kao razlog za izdavanje izvoda neovlaštenim osobama.

- *Davanje osobnih podataka o zdravstvenom stanju jednog supružnika drugom supružniku u postupku rješavanja osobnih kontakata sa djetetom*

Prigovor nositelja osobnih podataka (u daljem tekstu: Podnositelj prigovora), protiv Centra za socijalni rad Banja Luka (u daljem tekstu: Centar) zbog davanja njegovih podataka o zdravstvenom stanju drugom roditelju u postupku rješavanja osobnih kontakata sa djetetom, usvojen je kao utemeljen. Centru je naloženo da vrati preslike medicinske dokumentacije podnositelja prigovora koja je dostavljena bivšem supružniku.

³ Zakon o radu („Službene novine FBiH“ broj: 26/16) i Pravilnik o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti („Službene novine FBiH“ broj: 66/12)

⁴ Zakon o matičnim knjigama („Službene novine FBiH“ broj: 37/12, 80/14, 96/16, 40/17, 58/17, 64/17, 93/17, 94/17 i 98/17) i Uputstvo o načinu vođenja matičnih knjiga („Službene novine FBiH“ broj: 51/134, 55/13, 82/13, 6/15)

Centar je na usmeni zahtjev bivšeg supružnika podnosioca prigovora, na ročištu za rješavanje osobnih kontakata sa djetetom istom dao presliku medicinske dokumentacije podnosioca prigovora koju je isti priložio kao dokaz da toga dana nije mogao doći na ročište. Iako je punomoćnik podnosioca prigovora na jasan način izrazio protivljenje davanju medicinske dokumentacije podnosioca prigovora drugoj strani, Centar je pravdajući taj postupak naveo da je bivši supružnik stranka u postupku i da ima pravo dobiti medicinsku dokumentaciju.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti iz članka 4. stavak (1) točka a), prema mjerodavnim propisima⁵ postupak za ostvarivanje prava pred Centrom mora se voditi tako da se osigura povjerljivost podataka, poštovanje osobnog integriteta i dostojanstva korisnika.

Osim navedenog, Centar je bio dužan primijeniti i načelo u skladu sa kojim je kontrolor dužan da osobne podatke koje prikuplja za posebne, izričite i zakonite svrhe ne obrađuje na bilo koji način koji nije u skladu sa tom svrhom (članak 4. stavak (1) točka b). Medicinska dokumentacija podnosioca prigovora, dostavljena u svrhu pravdanja izostanka sa usmenog ročišta, nije imala veze sa suštinom postupka koji se vodio pred Centrom i kao takva nije mogla biti dostavljena drugoj strani u postupku.

- *Obrada JMB-a u ugovoru za isporuku i korištenje toplotne energije*

Prigovor nositelja osobnih podataka (u daljem tekstu: Podnositelj prigovora), protiv društva Toplana a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Toplane) zbog obrade JMB-a podnosioca prigovora, kao korisnika komunalne usluge, u Ugovoru o isporuci i korištenju toplotne energije i u Obavijesti o ugradnji kalorimetra, usvojen je kao utemeljen. Toplani je zabranjeno da obrađuje JMB i naloženo blokiranje do sada prikupljenih JMB-a u ovu svrhu.

Toplana je u ugovoru o isporuci i korištenju toplotne energije zaključenim sa podnosiocem prigovora kao korisnikom usluge i u obavijestima o ugradnji kalorimetra obrađivala JMB u svrhu naplate potraživanja i u svrhu identifikacije vlasnika kalorimetara.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti iz članka 4. stavak (1) točka a), a prema mjerodavnim propisima⁶ Toplana može obrađivati JMB ukoliko je to izričito propisano materijalnim propisom koji regulira predmetnu oblast.

Za identifikaciju podnosioca prigovora u ugovoru nije neophodan JMB budući da se identifikacija korisnika komunalne usluge vrši prikupljanjem imena i prezimena, adrese stanovanja i površine stana koja je neophodna za fakturiranje. U slučaju ugradnje kalorimetra, identifikacija se postiže prikupljanjem imena i prezimena vlasnika kalorimetra, adrese i drugih tehničkih podataka bez prikupljanja JMB-a vlasnika kalorimetra.

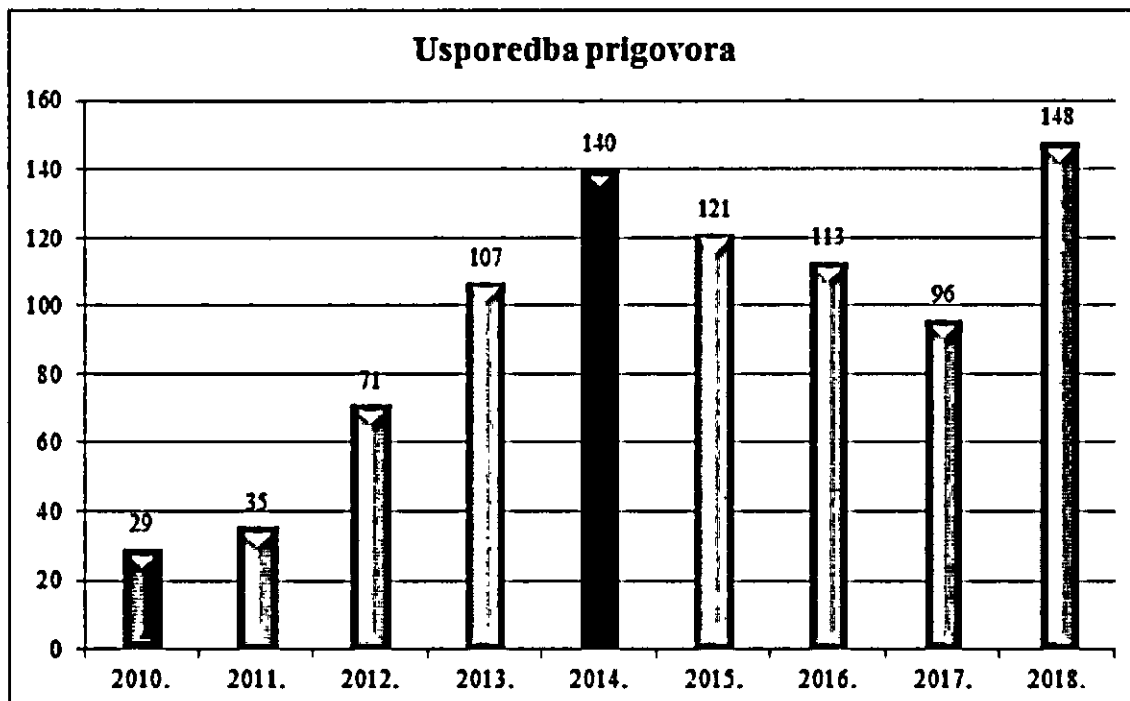
Toplana ne može zaključivati ugovor o isporuci toplotne energije polazeći od stanovišta da jedna strana, korisnik komunalne usluge, neće ispuniti svoje ugovorne obveze. U slučaju pokretanja izvršnog postupka postoji mogućnost naknadnog pribavljanja JMB-a ukoliko je isti neophodan za taj postupak.

⁵ Zakon o socijalnoj zaštiti („Službeni glasnik RS“ broj: 37/12 i 90/16)

⁶ Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 i 84/15); Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni glasnik RS“ broj: 124/11) i Zakon o obligacionim odnosima („Službeni glasnik RS“ broj: 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04)

3.5.7. Usporedni podatci prigovora 2010 – 2018

PRIGOVORI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno prigovora	29	35	71	107	140	121	113	96	148
Rješenja	17	23	55	75	87	90	70	67	76
Mišljenja	7	1	2	1	0	0	0	0	0
Ustupljeni predmeti	1	0	0	0	0	0	3	1	2
Zaključci	0	6	15	16	19	18	28	11	2
Predmeti u radu	1	5	2	12	34	17	12	17	68
Predmeti iz prethodne godine	0	1	5	12	13	34	14	12	15

3.6. Postupci po službenoj dužnosti

Postupak po službenoj dužnosti Agencija pokreće na temelju saznanja o nezakonitoj obradi ili sumnji u nezakonitu obradu osobnih podataka. Saznanje se može steći prijavom različitih subjekata, uključujući i anonimnu prijavu, opažanjem na elektronskim i pisanim medijima, internetu, iz drugih predmeta u radu Agencije i slično.

U izvještajnom razdoblju ukupno je pokrenuto 69 postupaka po službenoj dužnosti, od čega je 40 postupaka pokrenuto protiv kontrolora iz javnog sektora, dok je 29 postupaka pokrenuto protiv drugih subjekata. U cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja, u 12 postupaka po službenoj dužnosti izvršen je vanredni inspekcijski nadzor.

U vezi predmeta pokrenutih po službenoj dužnosti doneseno je 39 rješenja.
U postupku rješavanja je 27 predmeta.

3.6.1. Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz javnog sektora

Prema kontrolorima iz javnog sektora provedeno je 40 postupaka. Donesena su 23 rješenja, od toga 19 rješenja kojim su naložene upravne mjere i 4 rješenja kojima su prijave odbijene kao neutemeljene. U jednom slučaju, Okružnom javnom tužilaštvu Banja Luka upućena je Obavijest o sumnji u počinjenje kaznenog djela.

Neriješeno je 16 predmeta.

• Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:

1. Uprava za neizravno oporezivanje BiH – obrada osobnih podataka kupaca tečnog naftnog plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila;
2. Uprava za neizravno oporezivanje BiH – obrada JMB i broja osobne iskaznice kupaca loživog ulja u Evidenciji o prometu loživog ulja;
3. Agencija za agrarna plaćanja RS - objavljivanje JMB i broja računa u banci za korisnike mjera podrške novom ciklusu poljoprivredne proizvodnje na zvaničnoj Web stranici;
4. Ministarstvo privrede Srednjobosanskog kantona - obrada osobnih podataka putem video nadzora u uredima inspektora;
5. Financijsko - informatička agencija FBiH - obrada osobnih podataka putem video nadzora zaposlenika i drugih osoba;
6. Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo – obrada osobnih podataka učenika u evidenciji „Matrica za rano prepoznavanje indikatora od društveno neprihvatljivog ponašanja učenika“;
7. Općina Centar Sarajevo - zahtijevanje uvjerenja o nevođenju kaznenog postupka od kandidata u natječajnoj proceduri;
8. Općina Foča - traženje preslike osobne iskaznice od povratnika prilikom konkuriranja za donacije u svrhu izdavanja uvjerenja o ostvarenom povratku;
9. Agencija za nadzor osiguranja RS - obrada JMB i podataka o bračnom statusu osiguranika u bazi podataka za obvezna osiguranja u saobraćaju;
10. Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta - obrada JMB vlasnika poslovnih subjekata u okviru Informacijskog sustava Registra malih i srednjih poduzeća FBiH;

11. Osnovna škola Vranić, Posušje - obrada osobnih podataka putem video nadzora i objava fotografija učenika na Facebook stranici škole;
12. Pedagoški zavod RS - obrada osobnih podataka učenika u evidenciji „Matrica za rano prepoznavanje indikatora od društveno neprihvatljivog ponašanja učenika“;
13. Agencija za bankarstvo RS – obrada JMB klijenata komercijalnih banaka putem obrazaca za dostavljanje Izvješća o poslovanju;
14. Općinska izborna komisija Hadžići – objavljivanje popisa sa osobnim podacima birača koji su upisani da glasaju putem pošte, na Web i Facebook stranici Općine Hadžići;
15. Općinska izborna komisija Ilijaš - objavljivanje popisa sa osobnim podacima birača koji su upisani da glasaju putem pošte, na Web stranici Općine Ilijaš;
16. Gradska izborna komisija Zenica - objavljivanje popisa sa osobnim podacima birača koji su upisani da glasaju putem pošte, na Web stranici Grada Zenica;
17. Neovisni odbor za izbor šefa Policije i zamjenika šefa Policije Skupštine Brčko distrikta BiH - zahtijevanje uvjerenja o nevođenju kaznenog postupka, uvjerenje o nekažnjavanju, te ljekarskog uvjerenja od kandidata koji se prijavljuju na Javni natječaj za izbor šefa Policije Brčko distrikta BiH;
18. Arhitektonski fakultet Univerziteta u Sarajevu - obrada otisaka prstiju radnika u svrhu kontrole nazočnosti na radnom mjestu;
19. ZU Dom zdravlja Velika Kladuša – omogućavanje pristupa personalnom dosijeu zaposlenice neovlaštenim osobama i objava diplome iz personalnog dosijea na internetu.

3.6.2. Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora

Prema kontrolorima iz privatnog sektora provedeno je 29 postupaka. Doneseno je 17 rješenja, od toga 15 rješenja kojim su naložene upravne mjere i dva rješenja kojim je utvrđeno da je prijava neutemeljena. Jedan predmet ustupljen je Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH na nadležno postupanje.

Neriješeno je 11 predmeta.

• Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:

1. Udruženje društava za osiguranje u Federaciji BiH - obrada osobnih podataka građana u elektronskoj evidenciji pod nazivom „Lista štetnika“;
2. Edukativni centar „Apolonis“ XX i XX s.p. Banja luka – obrada JMB polaznika kursa;
3. International Service Experts d.o.o. Zenica - prikupljanje preslika osobne iskaznice od zaposlenika prilikom zaključivanja ugovora o radu;
4. „Pekara Marcello“ XX s.p. Banja Luka - uspostava video nadzora na zgradi u ulici Nikole Pašića 16 u Banja Luci;
5. Sportsko ribolovno društvo „Ključ“ – uporaba video nadzora nad riječnim vodotocima na području općine Ključ;
6. „ADV PAX Lutec“ d.o.o. Maglaj - obrada osobnih podataka putem audio i video nadzora u uredima radnika, kantini, te sali za sastanke, proizvodnom pogonu, radionici, hodniku i vanjskim dijelovima poslovnog objekta;
7. „ADV PAX Lutec“ d.o.o. Maglaj - obrada osobnih podataka putem audio i video nadzora u uredima radnika i drugim unutarnjim vanjskim dijelovima poslovnog objekta;
8. „Krajina Klas“ d.o.o. Banja Luka - obrada JMB, broja osobne iskaznice i/ili putovnice, podatka o bračnom stanju, djevojačkom prezimenu, broju djece, vjerskom prazniku (slava) i datumu vjerskog praznika od kandidata koji se prijavljuju na oglas za posao;

9. Nogometni savez Unsko-sanskog kantona - obrada osobnih podataka igrača fudbalskih klubova u informacionom sustavu „Comet“;
10. „Eko Toplane Banja Luka“ d.o.o. Banja Luka - prikupljanje i obrada JMB, preslike osobne iskaznice i dokaza o vlasništvu nad nekretninom od korisnika komunalne usluge;
11. „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo - zadržavanje osobnih dokumenata radnika tokom radnog vremena;
12. „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo - objavljivanje presuda Kantonalnog suda u Sarajevu na oglasnoj ploči;
13. Raiffeisen Bank d.d. BiH - prikupljanje i elektronska obrada potpisa klijenata Banke u svrhu autorizacije;
14. Predstavnik etažnih vlasnika zgrade u Sarajevu, Stupska 19C - obrada osobnih podataka putem video nadzora u liftovima zgrade;
15. JU Biblioteka Sarajeva - zahtijevanje uvjerenja o nevođenju kaznenog postupka i uvjerenja o nekažnjavanju uz prijavu na natječaj.

3.6.3. Predmeti iz 2017. godine riješeni u izvještajnom razdoblju

U izvještajnom razdoblju, riješeno je devet predmeta po službenoj dužnosti pokrenutih u 2017. godini.

- **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. Centar za socijalni rad Breza i Općina Breza u vezi objave popisa pomoći Centra za socijalni rad za 2013, 2014, 2015. i 2016. godinu na Web stranici Općine Breza;
2. Grad Tuzla - Služba za opću upravu i zajedničke poslove u vezi zahtijevanja od mladenaca i svjedoka preslike osobne iskaznice i potvrde o prebivalištu 30 dana prije ceremonije vjenčanja;
3. Granična policija BiH u vezi zahtijevanja preslike vozačke dozvole uz prijavu na javni oglas za prijem kadeta;
4. MUP ZDK u vezi objave snimka hapšenja osumnjičenih;
5. Fondacija Konrad Adenauer u vezi traženja preslike osobne iskaznice ili pasoša, fotografije, te podataka o invalidnosti i političkom angažiranju uz prijavu na natječaj za stipendije;
6. NEX Studio d.o.o. Sarajevo u vezi prikupljanja fotografije kandidata, podatka o bračnom stanju, broju djece, njihovom spolu i godinama starosti.

3.6.4. Primjeri iz prakse

- **Obrada osobnih podataka kupaca tečnog naftnog plina**

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade osobnih podataka u evidenciji o Prodaji tečnog naftnog plina, koja je vođena od strane pravnih osoba koje uvoze ili prodaju tečni naftni plin, koji nije namijenjen za pogon motornih vozila, a po nalogu Uprave za neizravno oporezivanje BiH (u daljem tekstu: Uprava).

Upravi je zabranjeno da pravnim osobama nalaže vođenje evidencije o Prodaji tečnog naftnog plina, koji nije namijenjen za pogon motornih vozila, u okviru koje su obrađivani osobni podaci kupaca plina. U ovoj evidenciji su obrađivani podaci: o imenu i prezimenu kupca, adresi i mjestu prebivališta, ID/PIB broj kupca, broju računa i prodanoj količini plina.

Na zahtjev Agencije, da joj se dostave informacije u vezi sa ovom evidencijom, Uprava je dostavila informaciju da prema važećim zakonima i podzakonskim aktima iz oblasti akciza, putarina se plaća na uvoz tečnog naftnog plina za pogon motornih vozila. Dodano je da su naftni plin za pogon motornih vozila i tečni naftni plin za kućanstva svrstani u istu tarifnu oznaku, te je iz tog razloga potrebno u svakom slučaju uvoza ili izvoza tečnog naftnog plina za kućanstva utvrditi točnu namjenu njegovog korištenja, a time i nepostojanja obveze plaćanja putarine jer je to jedino pouzdan i nesumnjiv način potvrde kontrolnom tijelu da se radi o plinu koji nije uprijebljen za pogon motornih vozila.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim pravnim propisima⁷ proizlazi da se akciznim proizvodima smatraju i naftni derivati u koje spada i tečni naftni plin za pogon motornih vozila, te da je porezni obveznik dužan voditi posebnu evidenciju o uvozu, prometu, potrošnji i stanju akciznih proizvoda, te imati posebnu i pravovremenu knjigovodstvenu i neknjigovodstvenu dokumentaciju i da će Upravni odbor Pravilnikom bliže propisati način vođenja ove evidencije.

Dakle, relevantni zakon ne propisuje temelj za uspostavu i vođenje evidencije o prometu tečnog naftnog plina koji nije namijenjen za pogon motornih vozila. Navedenim postupanjem Uprave došlo je do povrede načela pravičnosti i zakonitosti.

- *Objavljivanje JMB-a i broja računa u banci korisnika mjera podrške poljoprivrednoj proizvodnji na službenoj Web stranici*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti objavljivanja JMB-a, imena i prezimena, opštine, banke i broja računa u banci za korisnike mjera podrške poljoprivrednoj proizvodnji od strane Agencije za agrarna plaćanja RS-a (u daljem tekstu: Agencija za agrarna plaćanja).

Agenciji za agrarna plaćanja je zabranjeno da objavljuje JMB i broj računa u banci za korisnike mjera podrške poljoprivrednoj proizvodnji, na službenoj Web stranici. Nakon što je Agencija pokrenula postupak, popis je uklonjen sa zvanične Web stranice.

Na zahtjev Agencije da joj se dostave informacije, u vezi sa objavom ovih podataka na službenoj Web stranici Vlade RS-a, Agencija za agrarna plaćanja dostavila je informaciju da je sporni popis objavljen u cilju ispravke pogrešno dostavljenih i prijavljenih tekućih i žiro računa objavljenih u bankama korisnika mjere - podrška novom ciklusu poljoprivredne proizvodnje, jer su banke vratile novac za 488 korisnika zbog neispravnih računa. Dodano je da je popisom objavljeno i obavještenje za ove korisnike da ažuriraju podatke u vezi neaktivnih transakcijskih žiro računa u Registru poljoprivrednih gazdinstva. Napomenuto je da je ova radnja dala rezultate, te da su nositelji podataka popunjavanjem i potpisivanjem zahtjeva za ostvarivanje prava dali sugalsnost za obradu njihovih osobnih podataka.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim propisima⁸, proizlazi da se specifikacija svih korisnika sa obračunatim iznosima za uplatu objavljuje na zvaničnim internet stranicama Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Agencije, iz čega se zaključuje da je jedina prihvatljiva svrha objavljivanja osobnih podataka, transparentnost raspolaganja proračunskim sredstvima, jer je propisana objava specifikacije, odnosno podataka o svim

⁷ Zakon o akcizama u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17)

⁸ Zakon o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik BiH“ broj: 32/01, 63/08, 103/11, 87/13, 85/15) i Pravilnik o usmjeravanju sredstava za podršku novom ciklusu poljoprivredne proizvodnje („Službeni glasnik BiH“ broj: 118/98, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 i 57/16) i Odluke vlade RS („Službeni glasnik BiH“ broj: 87/17)

korisnicima i iznosima odobrenih sredstava. Objava podataka nije izvršena u tu svrhu, niti je uopšte sadržavala podatke o iznosu odobrenih sredstava.

Umjesto objave imena i prezimena korisnika i specifikacije odobrenih sredstava, što je dovoljan opseg osobnih podataka korisnika u svrhu transparentnosti utroška dodijeljenih sredstava, objavljeni su njihovi JMB i brojevi tekućeg računa, na koji način je prevaziđena granica neophodnosti i stvoren neopravdan rizik od zlouporabe osobnih podataka, što je sa aspekta Zakona neprihvatljivo.

- *Obrada osobnih podataka učenika u okviru „Matrice za rano prepoznavanje indikatora društveno neprihvatljivog ponašanja“*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade osobnih podataka učenika u okviru „Matrice za rano prepoznavanje indikatora društveno neprihvatljivog ponašanja“ (u daljem tekstu: Matrica) od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo). Ministarstvu je naloženo da osnovnim i srednjim školama sa područja Kantona Sarajevo naloži uništavanje osobnih podataka učenika i roditelja obrađenih u okviru ove evidencije.

Prema dokumentaciji, koja se odnosi na: matricu, etičke smjernice za primjenu programa prepoznavanja i zaštite djece od čimbenika rizika, te opis indikatora, utvrđeno je da se u Matricu putem kodova unose podaci učenika o poteškoćama u učenju i ponašanju, podaci koji se odnose na procjenu odnosa sa vršnjacima, nastavnicima i roditeljima, te podaci o odnosu roditelja prema školi, podaci o učenicima o sposobnosti nošenja sa problemima, podaci koji otkrivaju zdravstveno stanje i podaci o njihovom društveno neprihvatljivom ponašanju.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim propisima⁹ proizlazi da je obveza škola da, zajedno sa ustanovama za socijalnu zaštitu, prate socijalne probleme učenika i poduzimaju mjere da svaki učenik dobije pomoć i savjet potreban za prevazilaženje takvih problema. Također, propisana je obveza škola da sprječavaju i vode evidenciju o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika, da prate zdravstveno stanje učenika dok boravi u školi i o tome obavještavaju ljekare primarne zdravstvene zaštite i roditelje. Dakle, ova zakonska odredba ne može biti pravni temelj za uspostavljanje Matrice i evidentiranje osobnih podataka učenika, kao što su: učestalo mokrenje, teškoće u nošenju sa problemima, stidljivost, postojanje određenih tikova i sl.

Osim što nema zakonskog temelja za uspostavljanje Matrice, takva obrada osobnih podataka i ne treba da se propisuje zakonom jer takvo zadiranje u pravo na prihvatnost nije neophodno i bilo bi suprotno vladavini prava u demokratskom društvu.

- *Obrada otisaka prsta zaposlenih u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade osobnih podataka od strane Arhitektonskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu (U daljem tekstu: Fakultet) zbog obrade otisaka prstiju zaposlenih u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu. Fakultetu je zabranjena obrada osobnih podataka na ovakav način, te brisanje do sada prikupljenih otisaka prstiju zaposlenih.

⁹ Okvirni zakon o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 18/03 i 88/17), Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju („Službene novine KS“ broj: 23/17i 33/17), Zakon o srednjem obrazovanju („Službene novine KS“ broj: 23/17)

Po zahtjevu Agencije, Fakultet je dostavio informacije da su svi zaposleni prije uvođenja ovog sustava kontrole prisustva na poslu dali pismenu suglasnost.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti a prema relevantnim pravnim propisima¹⁰ proizlazi da se osobni podaci radnika ne mogu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim osobama, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obveza iz radnog odnosa.

Obrada biometrijskih podataka predstavlja posebno invazivan i rizičan prodor u privatnost pojedinca, te je dozvoljena samo ako je propisana zakonom ili kada je nužna i neophodna (pristup zaštićenim prostorijama ili zonama, čuvanje tajni i sl.). Nasuprot ovom, uvođenje biometrijskih mjera radi evidencije prisustva zaposlenih na radnom mjestu u okviru obrazovne ustanove nepotrebno je zadiranje u privatnost pojedinaca.

Kontrola prisustva zaposlenih na radnom mjestu može se vršiti drugim sredstvima, te u potpunosti zadovoljiti svrhu takve obrade bez nepotrebnog zadiranja u privatnost zaposlenih.

- *Obrada osobnih podataka putem video nadzora nad riječnim vodotocima*

Postupajući po službenoj dužnosti Agencija je provela postupak ocjene zakonitosti obrade osobnih podataka putem video nadzora u svrhu zaštite ribljeg fonda i sprječavanja krivolova, od strane Sportskog ribolovnog društva „Ključ“ iz Ključa (u daljem tekstu: Društvo). Društvu je zabranjena obrada osobnih podataka na ovakav način, te je naloženo uklanjanje kamera video nadzora instaliranih na riječnim vodotocima na području opštine Ključ.

Po zahtjevu Agencije da se dostave informacije o instaliranju kamera video nadzora, Društvo je navelo da je dobilo donaciju jedne video-kamere i četiri kamere koje fotografiraju, te istaklo da kamere nisu stavljene u funkciju, ali da postoji velika potreba za postavljanje i stavljanje istih u funkciju na nekoliko mjesta gdje su registrirana mjerila i mrijestilišta koja predstavljaju i turističku atrakciju.

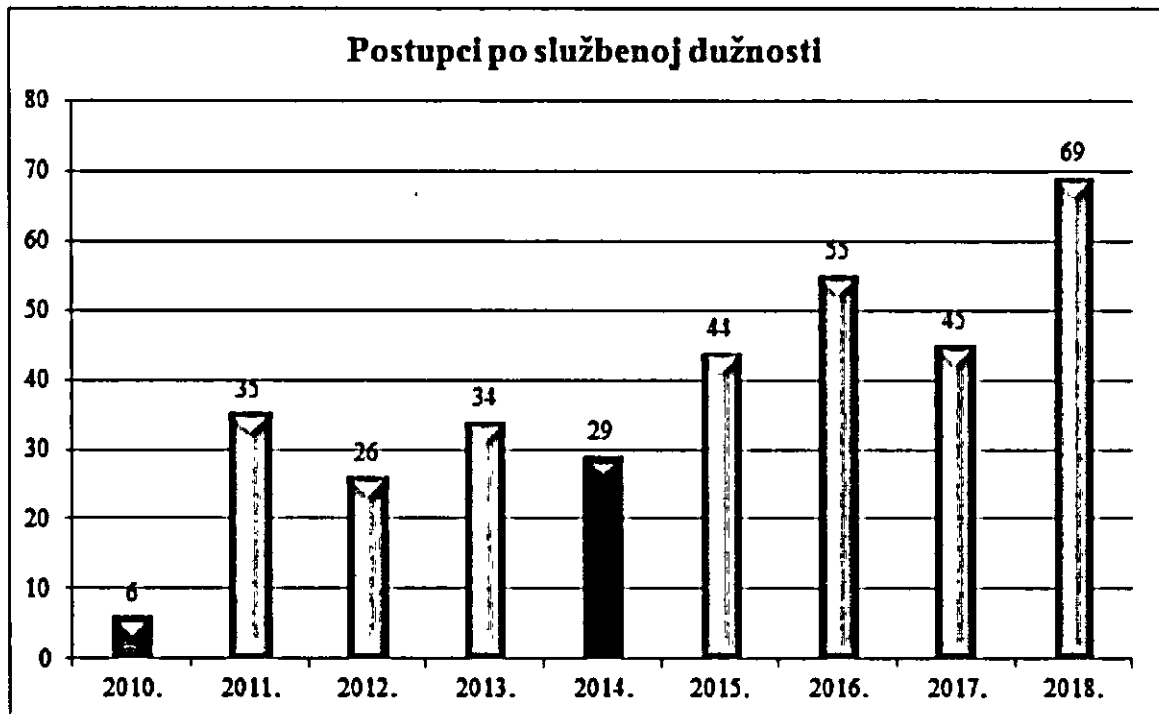
Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, a prema relevantnim pravnim propisima¹¹ proizlazi da obradu osobnih podataka putem kamera video nadzora na javnim mjestima, može vršiti Ministarstvo unutarnjih poslova i to u svrhu obavljanja policijskih poslova na sprječavanju kaznenih djela ili održavanja reda i sigurnosti. Riječni vodotoci predstavljaju javna mjesta koja treba da su dostupna građanima bez bilo kakvih ograničenja, osim u slučaju kada je to propisano zakonom, te je neprihvatljivo da se isti prilikom boravka na tim područjima nadziru putem video nadzora uspostavljenog od strane Društva. Uporaba kamera video nadzora na opisani način, kod građana stvara bojazan o ugroženosti privatnosti, koja je opravdana bez obzira da li su kamere u funkciji ili ne.

¹⁰ Zakon o radu FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 26/16)

¹¹ Zakon o slatkovodnom ribarstvu („Službene novine FBiH“ broj: 64/04) i Zakon o policijskim službenicima USK („Službeni glasnik USK“ broj: 14/06, 05/08 i 03/14)

3.6.5. Uporedni podaci postupaka po službenoj dužnosti 2010 – 2018

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno postupaka	6	35	26	34	29	44	55	45	69

3.7. Kažnjavanje – prekršajni postupci

U izvještajnom razdoblju izdano je 15 prekršajnih naloga, i to:

1. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornoj osobi Skupštine akcionara a.d. Gradska čistoća Bratunac zbog zahtijevanja uvjerenja o nekažnjavanju od kandidata prijavljenih na konkurs za izbor i imenovanje 2 (dva) članka nadzornog odbora AD „Gradska čistoća“ Bratunac. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
2. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornoj osobi ZU Dom zdravlja Velika Kladuša zbog nepoduzimanja tehničkih i organizacijskih mjera za zaštitu osobnih podataka, usljed čega je neovlaštenoj osobi omogućen pristup i korištenje osobnih podataka zaposlenog. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
3. Prekršajni nalog u iznosu od 300 KM zaposlenoj osobi, u svojstvu referenta za kadrovske poslove, ZU Dom zdravlja Velika Kladuša zbog ne poduzimanja mjera protiv neovlaštenog ili slučajnog pristupa osobnim podacima, usljed čega je neovlaštenoj osobi omogućen pristup i

Sarajevo / Sarajevo, Dubrovačka broj 6 / Дубровацка број 6
tel/men +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251

korištenje osobnih podataka zaposlenika. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.

4. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000 KM Toplani a.d. Banja Luka, zbog toga što nije postupila po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
5. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornoj osobi Toplana a.d. Banja Luka, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
6. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000 KM Toplani a.d. Banja Luka, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
7. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornoj osobi Toplana a.d. Banja Luka, zbog nepostupanja po zahtjevu Agencije za dostavu informacija i urgenciji za dostavu informacija. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
8. Prekršajni nalog u iznosu od 300 KM matičaru u Općini Ilidža, zbog izdavanja izvoda iz matične knjige rođenih neovlaštenoj osobi. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
9. Prekršajni nalog u iznosu od 1.000 KM odgovornoj osobi u Centru za socijalni rad Banja Luka zbog davanja preslike medicinske dokumentacije korisnika centra. Prekršajni nalog nije realiziran, zatraženo je sudsko odlučivanje.
10. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM zaposleniku Centra za socijalni rad Banja Luka zbog davanja preslike medicinske dokumentacije korisnika centra. Izrečena novčana kazna od 500 KM. Prekršajni nalog nije realiziran, zatraženo je sudsko odlučivanje.
11. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM zaposleniku Centra za socijalni rad Banja Luka zbog davanja preslike medicinske dokumentacije korisnika centra. Izrečena novčana kazna od 500 KM. Prekršajni nalog nije realiziran, zatraženo je sudsko odlučivanje.
12. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM društvu „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo, zbog zadržavanja osobne iskaznice ili drugog identifikacijskog dokumenta zaposlenih tokom radnog vremena u hotelu. Prekršajni nalog realiziranje u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
13. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornoj osobi društva „Grand hotel Bristol“ d.o.o. Sarajevo, zbog zadržavanja osobne iskaznice ili drugog identifikacijskog dokumenta zaposlenih tokom radnog vremena u hotelu. Prekršajni nalog realiziran je u iznosu 50% od izrečene novčane kazne.
14. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000 KM KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, zbog uništavanja dokumenata na temelju kojih je utvrđen broj članova zajedničkog kućanstva, koji je temelj za obračun i fakturiranje mjesečne količine utrošene vode putem zajedničkog vodomjera. Prekršajni nalog nije realiziran, zatraženo je sudsko odlučivanje.

15. Prekršajni nalog u iznosu od 500 KM odgovornoj osobi KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, zbog uništavanja dokumenata na temelju kojih je utvrđen broj članova zajedničkog kućanstva, koji je temelj za obračun i fakturisanje mjesečne količine utrošene vode putem zajedničkog vodomjera. Prekršajni nalog nije realiziran, zatraženo je sudsko odlučivanje.

Na temelju izdanih i realiziranih prekršajnih naloga, na jedinstveni račun trezora BiH, tokom 2018. godine uplaćeno je 16.550,00 KM.

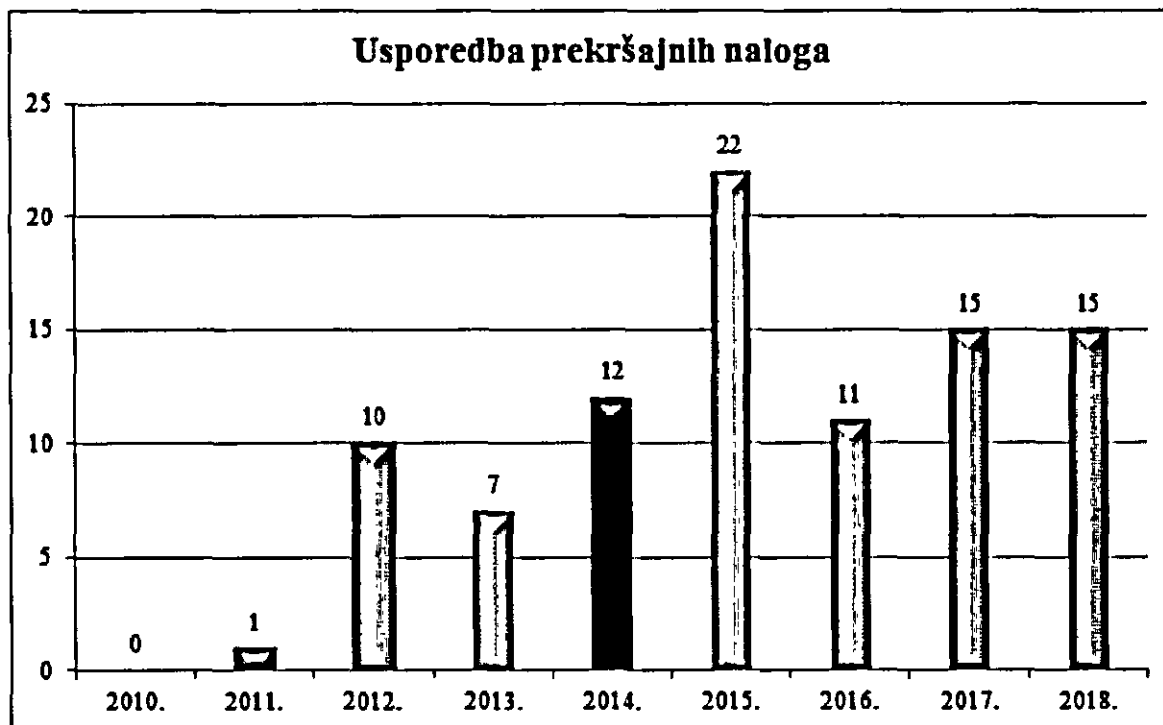
• *Prekršajni sudski postupci*

1. Osnovni sud u Banja Luci donio je rješenje kojim se „GERMANIA“ XX s.p. Banja Luka oglašava odgovornom za prekršaje utvrđene prekršajnim nalogom Agencije izdanim 2017. godine, te je izrečena uvjetna osuda.
2. Osnovni sud u Banja Luci donio je rješenje kojim se „GERMANIA“ XX s.p. Banja Luka oglašava odgovornom za prekršaje utvrđene prekršajnim nalogom Agencije izdanim 2017. godine, te je izrečena uvjetna osuda.

Napomena: radilo se o dva različita prekršaja.

3.7.1. Uporedni podatci prekršajnih naloga 2010 – 2018

PREKRŠAJNI NALOG									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno prekršajnih naloga	0	1	10	7	12	22	11	15	15
Kontroloru	0	0	0	0	1	1	4	3	4
Odgovornoj osobi	0	1	8	6	8	6	6	7	7
Zaposlenom u kontroloru	0	0	2	1	3	15	1	5	4
Javno tijelo	0	1	6	5	5	20	4	8	6
Pravna osoba	0	0	4	2	6	2	7	7	9
Fizička osoba	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.8. Upravni sporovi

U izvještajnom razdoblju okončano je 13 upravnih sporova pokrenutih pred Sudom BiH protiv konačnih rješenja Agencije i to četiri spora pokrenuta u 2016. godini, osam sporova u 2017. godini i jedan spor iz 2018. godine.

U devet sporova tužbe su odbijene i potvrđena su konačna rješenja Agencije. U tri spora tužbe su uvažene i predmeti vraćeni na ponovno rješavanje. Dva zahtjeva za preispitivanje sudske odluke su uvažena i predmeti su vraćeni na ponovno rješavanje. U jednom slučaju doneseno je Rješenje o obustavi postupka zbog povlačenja tužbe od strane tužitelja.

Osim toga, Sud BiH donio je dvije presude po zahtjevima za preispitivanje sudske odluke iz 2018. godine kojima je zahtjeve uvažio i predmet vratio na ponovno odlučivanje.

Sud BiH donio je sljedeće odluke:

1. Presudu kojom je odbijena tužba Doma zdravlja Kantona Sarajevo za poništenje konačnog Rješenja Agencije, kojim je zabranjeno Domu zdravlja da tokom privremene spriječenosti za rad pacijenata, njihovim poslodavateljima dostavljaju podatke koji sadrže opis medicinskih dijagnoza, vrste, način i razdoblje pruženih medicinskih usluga;
2. Presudu kojom je odbijena tužba MUP-a SBK i FZPIO/MIO FBiH - Administrativna služba Travnik, za poništenje konačnog Rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade posebnog staža;
3. Presudu kojom je odbijena tužba MUP-a SBK i Zavoda PIO/MIO FBiH Mostar - Administrativna služba, za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade posebnog staža;

4. Presudu kojom je odbijena tužba JP Elektroprivreda BiH - Elektrodistribucija Sarajevo, protiv konačnog Rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog prikupljanja preslike kupoprodajnog ugovora prilikom prijave promjene potrošača;
5. Presudu kojom je odbijena tužba Agencije za identifikacijska dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA) i Bosna Bank International d.d. Sarajevo, protiv konačnog Rješenja Agencije donesenog po službenoj dužnosti a kojim je IDDEEA-i trajno zabranjeno da odobrava i omogućava pravnim osobama stalni pristup osobnim podacima sadržanim u elektronskim evidencijama;
6. Presudu kojom je odbijena tužba fizičke osobe XX protiv konačnog Rješenja Agencije, kojim je odbijen prigovor fizičke osobe XX podnesen protiv Pravobranilaštva RS zbog nezakonitog prikupljanja osobnih podataka;
7. Presudu kojom je odbijena tužba fizičke osobe protiv Zaključka Agencije kojim je, zbog nenadležnosti, odbačen prigovor fizičke osobe XX podnesen protiv fizičke osobe XX zbog zlouporabe javnog oglašavanja i korištenja netočnih osobnih podataka;
8. Presudu kojom je odbijena tužba MUP-a SBK, za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade posebnog staža;
9. Presudu kojom je odbijena tužba Općine Živinice, za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade osobnih podataka u postupku zasnivanja i prestanka radnog odnosa;
10. Presudu kojom je uvažena tužba fizičke osobe XX protiv Zaključka Agencije kojim je prigovor odbačen zbog nenadležnosti;
11. Presudu kojom je uvažena tužba fizičke osobe XX protiv Rješenja Agencije kojim je prigovor protiv Zavoda zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo, zbog uvida u zdravstveni karton u svrhu kontrole bolovanja, odbijen kao neutemeljen;
12. Presudu kojom je uvažena tužba fizičke osobe XX protiv Rješenja Agencije kojim je prigovor podnesen protiv MUP-a Kantona Tuzla i FZ PIO/MIO Mostar - Administrativna služba Tuzla, zbog obrade posebnog staža, odbijen kao neutemeljen;
13. Presudu kojom je uvažen zahtjev za preispitivanje sudske odluke Upravnog odjeljenja Suda BiH, kojom je potvrđeno Rješenje Agencije. Radilo se o tužbi MUP SBK i FZ PIO/MIO Mostar - Administrativna služba Travnik zbog obrade podataka o posebnom stažu;
14. Presudu kojom je uvažen zahtjev za preispitivanje sudske odluke Upravnog odjeljenja Suda BiH, kojom je potvrđeno Rješenje Agencije. Radilo se o tužbi MUP SBK i FZ PIO/MIO Mostar - Administrativna služba Travnik, zbog obrade podataka o posebnom stažu;
15. Rješenje kojim je obustavljen postupak pokrenut po tužbi fizičke osobe XX za poništenje konačnog Rješenja Agencije, zbog odustanka tužitelja.

• *Upravni sporovi iz 2018. godine*

Tijekom 2018. godine, pokrenuto je 12 upravnih sporova pred Sudom BiH, protiv konačnih rješenja Agencije. Sedam upravnih sporova pokrenuto je tužbama od strane javnih tijela, dva su pokrenuta tužbama pravnih osoba, a tri spora pokrenuta su tužbama podnositelja prigovora.

Jedan upravni spor pokrenut u 2018. godini, riješen je u izvještajnom razdoblju i to donošenjem Rješenja o obustavi postupka zbog odustanka tužitelja.

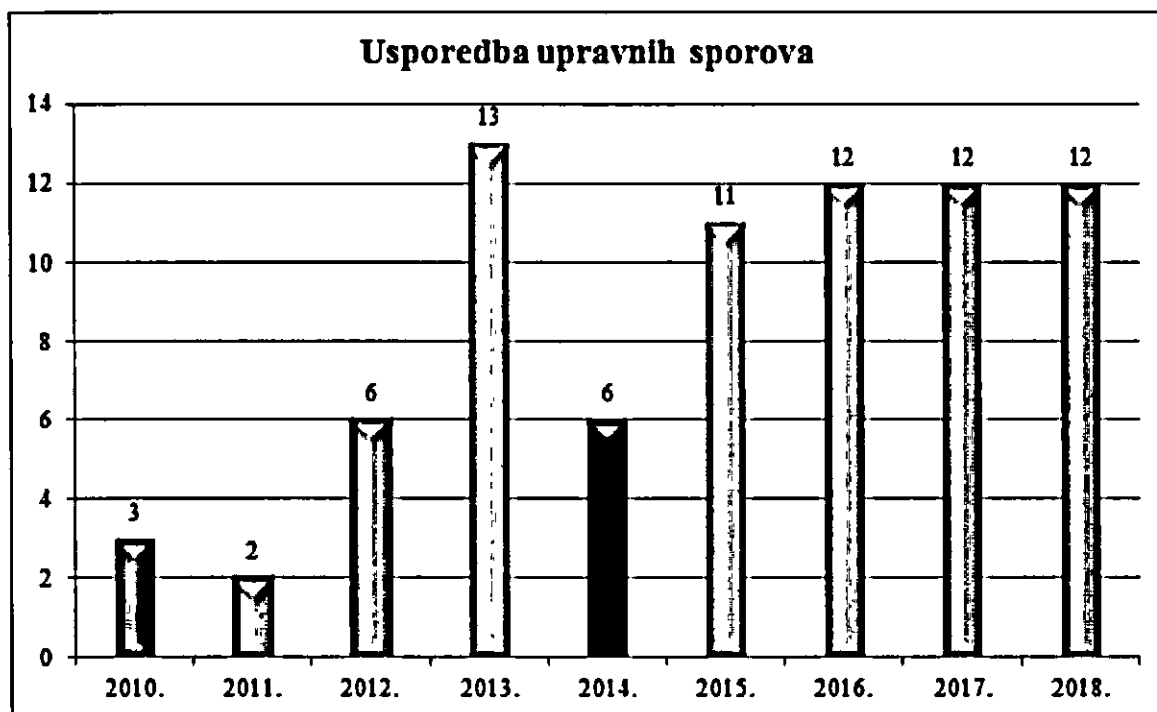
Tužbu za poništenje rješenja/zaključaka Agencije Sudu BiH podnijeli su:

1. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je uvažen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;

2. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je uvažen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
3. Ministarstvo privrede SBK za poništenje Rješenja Agencije kojim je uvažena prijava zbog postavljanja video nadzora u radnim prostorijama;
4. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
5. MUP SBK za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX zbog obrade podataka o posebnom stažu;
6. Institut za nestale osobe BiH za poništenje Rješenja Agencije kojim su naložene upravne mjere Institutu za nestale osobe BiH, u okviru postupka preispitivanja zakonitosti izmještanja DNK-a laboratorije u Holandiju, od strane ICMP-a;
7. MUP FBiH za poništenje konačnog Rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor XX zbog obrade zdravstvenih podataka;
8. Euroexpress d.d. Banja Luka za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je usvojen prigovor fizičke osobe XX, zbog skeniranja osobnih dokumenata i prikupljanja elektronskih potpisa (potpisivanje na tabletu);
9. „GERMANIA“ XX s.p. Banja Luka za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim se uvažava prijava zbog obrade osobnih podataka uporabom video- i audio-nadzora;
10. Fizička osoba XX za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je odbijen njegov prigovor protiv MUP-a Kantona Tuzla i Zavoda PIO/MIO FBiH - Administrativna služba Tuzla zbog obrade posebnog staža bez suglasnosti;
11. Fizička osoba XX za poništenje konačnog Rješenja Agencije kojim je odbijen prigovor protiv Porezne uprave FBiH - porezna ispostava Tuzla zbog davanja podataka o poslodavatelju za potrebe izvršnog postupka;
12. Fizička osoba XX za poništenje Rješenja Agencije kojim je odbijen prigovor protiv Općine Zavidovići zbog obrade podataka o posebnom stažu.

3.8.1. Usporedni podaci upravnih sporova 2010 - 2018

UPRAVNI SPOROVI									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno upravnih sporova	3	2	6	13	6	11	12	12	12
Riješeno	3	2	6	13	6	11	12	9	1
Riješeno u korist Agencije	2	2	6	11	5	10	6	7	1
Riješeno protiv Agencije	1	0	0	2	1	1	6	2	0
Neriješeno	0	0	0	0	0	0	0	3	11

3.9. Mišljenja

U izvještajnom razdoblju izdano je 169 stručnih mišljenja.

Javnim tijelima izdano je 40 stručnih mišljenja, tijelima sa dodijeljenim javnim ovlaštenjima šest, pravnim osobama 29, a fizičkim osobama 100 stručnih mišljenja.

Po dostavljenim zahtjevima za davanje mišljenja Agencija je dala 204 odgovora umjesto mišljenja, te podnositelje zahtjeva, za davanje mišljenja u 64 slučaja, uputila na akte objavljene na Web stranici Agencije.

Ukupno, po temelju mišljenja, odgovora i uputa na Web stranicu Agencije, izdano je 437 akata.

3.9.1. Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte

- *Nacrti i prijedlozi zakona dostavljeni na mišljenje:*

1. Nacrt Zakona o policijskim službenicima BiH - Ministarstvo sigurnosti BiH

Iznesene su primjedbe da Nacrt treba uskladiti sa važećim Evropskim zakonodavstvom i to sa Općom uredbom o zaštiti podataka i Direktivom za „policijski sektor“. Posebno su istaknute primjedbe na odredbe kojima se propisuje donošenje podzakonskih akata kojima bi se regulirao sadržaj evidencija, način vođenja i obrada osobnih podataka u tim evidencijama. Direktiva u tzv. „policijskom sektoru“ propisuje da se u okviru domaćeg prava, kojim se uređuje obrada osobnih podataka, propišu „barem ciljevi obrade, osobni podaci za obradu i svrhe obrade“. Policijski sektor predstavlja specifičan sektor za oblast zaštite osobnih podataka te postoji potreba uspostavljanja ravnoteže između interesa pojedinca i njegovog prava na privatnost i interesa društva za sprječavanje i suzbijanje kriminala i održavanje javnog reda. Kako uspostaviti navedenu ravnotežu ako ne zakonom, koji će na najbolji način izbalansirati pravo pojedinca i interes društva. Na kraju,

iznesen je stav da bi donošenje ovog Zakona, bez usklađivanja i poštovanja standarda propisanih Direktivom, predstavljalo odgovarajuće zakonsko rješenje.

2. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH

Prijedlogom se, u cilju otklanjanja neregularnosti u izbornom procesu, predviđalo uvođenje novih tehničkih rješenja koja uključuju obradu osobnih podataka. Nova tehnička rješenja su uvođenje optičkog skeniranja glasačkih listića, video nadzora na biračkim mjestima i biometrijskog podatka otiska prsta birača.

Iznesene su primjedbe na uvođenje video nadzora i obradu otiska prsta birača.

Video nadzor predstavlja mjeru tehničke zaštite čija je primjena opravdana u svrhu osobne i imovinske sigurnosti, te pod uvjetom da se navedena svrha ne može ostvariti manje invazivnim mjerama. Primjena video nadzora na biračkim mjestima, kod birača bi stvorila osjećaj nelagode da se nalaze pod prismotrom, da se prate da li su glasali, kada su došli na glasovanja i sl. Također, treba imati u vidu da bi se radilo o hiljadama biračkih mjesta i miliunskom broju birača čiji bi osobni podaci bili obrađeni video zapisom samo zato što su izašli na izbore. Video nadzor na biračkim mjestima ne bi bio mjera koja je razmjerna cilju koji se želi postići, niti je kao takva neophodna u demokratskom društvu. Otklanjanje neregularnosti na izborima, uočavanje i sprječavanje povrede procesa glasovanja može se postići primjenom manje invazivnih mjera koje primjereno i dosljedno trebaju primijeniti birački odbori i promatrači.

Obrada biometrijskih podataka dozvoljena je samo kada je nužna i neophodna, kao što je rasvjetljavanje kaznenih djela, identifikacija počinitelja i slično, a uvođenje biometrijskih mjera samo radi kontrole izbornog procesa je prekomjerno i nerazmjerno, te na taj način predstavlja nepotrebno zadiranje u privatnost pojedinaca. Shodno relevantnim propisima, identitet birača utvrđuje se na temelju važećih osobnih isprava, što je u skladu i sa drugim zakonima kojim je utvrđeno da se tim dokumentima dokazuje identitet. Stoga je nemoguće opravdati zahtjev da građani, čiji je identitet na biračkom mjestu utvrđen na temelju važećeg identifikacijskog dokumenta, moraju „dati“ otisak prsta da bi ostvarili biračko pravo.

3. Nacrt Zakona o zrakoplovstvu BiH - Ministarstvo komunikacija i prometa BiH

Iznesene su primjedbe na odredbe Nacrta, koje upućuju na obradu osobnih podataka određenih kategorija nositelja osobnih podataka. Iz tih odredbi nije se moglo zaključiti koje bi evidencije osobnih podataka bile uspostavljene, koji osobni podaci bi bili predmet obrade, izvor tih podataka i način njihovog prikupljanja, te čuvanja i zaštite istih. Osim navedenog, Nacrtom nije propisano ovlaštenje za donošenje podzakonskog akta kojim bi se eventualno detaljnije regulirala pojedina pitanja zaštite osobnih podataka.

Zaključno, iznesen je stav da Nacrt treba dopuniti tako da se u najvećoj mogućoj mjeri regulira obrada osobnih podataka, osobito ukoliko su u pitanju posebne kategorije osobnih podataka.

4. Nacrt Zakona o izmjeni Zakona o postupku neizravnog oporezivanja - Uprava za neizravno oporezivanje BiH

Nacrtom Zakona predviđena je izmjena članka 52. Zakona o postupku neizravnog oporezivanja kojim se trebao propisati pravni temelj za davanje podataka o poreznim obveznicima,

*Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6
tel/mel +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251*

zakonodavnim i izvršnim tijelima svih razina vlasti, za potrebe obavljanja poslova iz njihovog djelokruga. U obrazloženju predmetne izmjene navedeno je da se isto propisuje u svrhu „povjerljivosti podataka o neizravnim porezima, te da se povjerljivost osigurava taksativnim nabranjem tijela koji te podatke mogu dobiti radi obavljanja poslova iz njihove, zakonom utvrđene, nadležnosti“. Cijeneći svrhu predložene izmjene, iznesen je stav da ovakav pristup prilikom donošenja zakona nije odgovarajući, te da bi ova odredba ograničila nadležna tijela u vršenju njihovih, zakonom utvrđenih, nadležnosti. Nadalje, sasvim je izvjesno da bi regulatorna tijela u pojedinim oblastima, neovisne institucije i upravne organizacije bile ograničene u ostvarivanju svojih zakonskih nadležnosti, jer u istoj nisu taksativno navedene.

Povjerljivost osobnih podataka koje obrađuju javna tijela, podrazumijeva mjere protiv neovlaštenog ili slučajnog pristupa osobnim podacima, protiv mijenjanja, uništavanja ili gubitka podataka ili drugih oblika nezakonite obrade osobnih podataka, a ne propisivanjem kojem nadležnom tijelu/ima ti podaci trebaju biti dostavljeni.

5. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o deminiranju u BiH - Ministarstvo civilnih poslova BiH

Prijedlogom Zakona u članku 17., između ostalog, propisano je „vođenje jedinstvenog Registra završenih obuka i izdanih certifikata“. Iz navedene odredbe ne može se zaključiti koji su osobni podaci predmet obrade u Registru, na koji se način vodi Registar, te su nepoznata i druga pitanja u vezi obrade osobnih podataka.

Iznesen je stav da predloženo zakonsko rješenje treba dopuniti, te u najvećoj mogućoj mjeri propisati obradu osobnih podataka u Registru, na koji način bi se osiguralo načelo pravičnosti i zakonitosti obrade osobnih podataka.

6. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjem platnom prometu - Ministarstvo financija RS

Prijedlogom Zakona propisano je uspostavljanje „Registra računa fizičkih osoba“ otvorenih u ovlaštenoj organizaciji. Iznesene su primjedbe na članove koji reguliraju „Registar fizičkih osoba“ čija se suština može sažeti u sljedeće: potrebno je propisati da se predmetni Registar vodi u elektronskom obliku, da svi osobni podaci koji će se obrađivati u Registru budu propisani zakonom, te da se u Registru precizira identifikacijska oznaka za osobe koje nisu državljani RS, kao i za osobe koja nemaju JMB.

Zakonska norma predstavlja najbolji način za uspostavljanje ravnoteže i balansa između prava pojedinca i interesa društva.

7. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu u institucijama BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH

U članku 6. Prijedloga dodan je novi članak 11a, koji propisuje obvezu poslodavatelja da vodi Knjigu evidencije o zaposlenima i personalne dosjee zaposlenih, čiji će sadržaj i način vođenja biti propisan Uputstvom o sadržaju, načinu vođenja i čuvanja personalnih dosjea zaposlenih u institucijama BiH i Uputstvom o sadržaju i načinu vođenja evidencije od strane poslodavatelja. Navedena odredba uopće ne propisuje naziv evidencije, iako je u obrazloženju istaknuto da ...“se propisuje obveza vođenja evidencija zaposlenih u tijelima uprave i institucijama sa javnim

ovlaštenjima kao bi se na jednom mjestu, na brz i učinkovit način, mogli utvrditi kadrovski kapaciteti zaposlenih u instituciji, kao i status zaposlenih.“

Iznesen je stav da je predmetnom normom potrebno osigurati odgovarajući zakonski okvir tj. Zakonom propisati naziv evidencije, svrhu i način vođenja evidencije (elektronski i/ili u materijalnoj formi), te propisati vrste osobnih podataka i rok čuvanja.

8. Prijedlog Zakona o dopunskim pravima branitelja i članova njihovih obitelji u HNK - Ministarstvo za pitanja branitelja HNK Mostar

Prijedlog u člancima od 46. do 49. propisuje „Registar ostvarenih dopunskih prava“. Iznesena je primjedba da se iz navedenih odredbi ne može pouzdano zaključiti kojim nadležnim institucijama i tijelima i na koji način se čine dostupni podaci iz Registra, po kojem pravnom temelju, te šta podrazumijeva informiranje javnosti sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka. Naime, u članku 48. stavak (1) Prijedloga propisano je da će se u cilju transparentnosti rada i trošenja proračunskih sredstava, te očuvanja digniteta osobe iz članka 1. ovog Zakona, nadležnim tijelima i institucijama učiniti dostupnim Registar sa točno navedenim podacima. Iz navedene odredbe nije jasno koja su to nadležna tijela i institucije, kao ni način na koji se propisani podaci čine dostupnim. Nadalje, u stavku 2. istog članka, propisano je da Ministarstvo, s ciljem informiranja javnosti, može „objaviti popis ostvarenih dopunskih prava po kategorijama korisnika i na drugi pogodan način, isključivo u skladu sa propisima o zaštiti osobnih podataka“. Iz citirane odredbe nije moguće zaključiti da li objava popisa ostvarenih dopunskih prava po kategorijama korisnika podrazumijeva objavu osobnih podataka i na koji način se vrši njihova objava. Također, termin „*drugi pogodan način*“ je neodređen i neprihvatljiv ukoliko se odnosi na način obrade osobnih podataka. S druge strane, ukoliko informiranje javnosti o ostvarenim dopunskim pravima ne podrazumijeva obradu osobnih podataka, onda to treba biti jasno navedeno i suvišno je propisivati da se popis u kojem nema osobnih podataka vrši, „isključivo sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka“. Prijedlogom nisu određeni ni rokovi čuvanja osobnih podataka sadržanih u Registru.

Na kraju, iznesen je stav da Prijedlog treba dopuniti na način da se jasno i u najvećoj mogućoj mjeri regulira obrada i zaštita osobnih podataka u Registru, čime bi se osigurala pravičnost i zakonitost obrade osobnih podataka, te spriječila proizvoljnost i povreda prava na privatnost.

9. Nacrt Zakona o pravima žrtava torture u BiH - Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH;
10. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona BiH – Ministarstvo pravde BiH;
11. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, Ministarstvo odbrane BiH;
12. Prijedlog Zakona o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu - Ministarstvo sigurnosti BiH;
13. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju institucija BiH - Ministarstvo financija i trezora BiH;
14. Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku BiH - Ministarstvo pravde BiH;
15. Nacrt Zakona o dopunama Zakona o prekršajima - Ministarstvo pravde BiH;

16. Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH – Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH.
17. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vazduhoplovstvu BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH;
18. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH;
19. Prijedlog Zakona o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH;
20. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u BiH - Ministarstvo civilnih poslova BiH;
21. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona BiH o izvršenju kaznenih sankcija - Ministarstvo pravde BiH;
22. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o kaznenom postupku BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH;
23. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prevozu - Ministarstvo komunikacija i transporta BiH;
24. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o kaznenom postupku BiH - Parlamentarna skupština BiH;
25. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama - Agencija za javne nabavke BiH;
26. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o kaznenom postupku BiH - Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH;
27. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trošarinama u BiH - Uprava za neizravno oporezivanje BiH;
28. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentu - Institut za intelektualnu svojinu BiH;
29. Nacrt Zakona o izmjeni Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH - Ministarstvo pravde BiH;
30. Nacrt Zakona o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2019. godinu - Ministarstvo financija i trezora BiH;

Napomena:

Na nacрте i prijedloge zakona od broja 8 do 30 Agencija nije imala primjedbi iz razloga što ti zakoni nisu sadržavali norme o obradi osobnih podataka, dok su na pojedine nacрте i prijedloge primjedbe Agencije bile minimalne. Iz navedenih razloga ta mišljenja nisu posebno obrazložena u Izvješću.

• **Podzakonski akti dostavljeni na mišljenje:**

1. Prijedlog Pravilnika o uspostavi Jedinственog registra branitelja i korisnika prava iz oblasti braniteljsko – invalidske zaštite - Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata

U Prijedlogu Pravilnika, člancima 2, 5. i 9. propisano je da će Jedinственi registar biti dostupan svim razinama vlasti u FBiH. Ista odredba postoji i u Zakonu o pravima branitelja i članova njihovih obitelji. Ovakav način propisivanja obrade osobnih podataka je neprihvatljiv.

Bez obzira na postojanje zakonske norme koja formalno predstavlja pravni temelj za obradu osobnih podataka, u ovom slučaju ne postoji neophodnost kao drugi bitan uvjet za obradu osobnih podataka na ovakav način.

Nesporno je da podaci iz jedinственog registra mogu biti dostupni točno određenim resorima koji se bave pitanjima braniteljsko - invalidske zaštite, ali dostupnost podataka svim razinama vlasti u FBiH je neprihvatljiva. Također, iznesena je primjedba da se u Jedinственom registru branitelja obrađuje JMB, budući da se taj podatak može obrađivati samo ako je to zakonom propisano, što u ovom slučaju nedostaje.

2. Nacrt Odluke o Jedinственom registru računa fizičkih lica u Bosni i Hercegovini – Centralna banka BiH

Imajući u vidu članak 70. Zakona o centralnoj banci, formalno pravno, Odluka predstavlja odgovarajući propis za uspostavu Registra i propisivanje obrade osobnih podataka. U cilju potpunog i preciznijeg reguliranja obrade osobnih podataka iznesen je stav da se Odlukom trebaju utvrditi i rokovi čuvanja podataka i mjere za zaštitu osobnih podataka.

Iznesena je primjedba u vezi pristupa i korištenja podataka iz Registra od strane banaka na temelju suglasnosti zahtjeva nositelja osobnih podataka i uz presliku osobne iskaznice. Prikupljanje preslike osobne iskaznice od nositelja podataka, radi pristupa njegovim osobnim podacima, nije neophodno jer postoji obrazložena svrha koja bi opravdala takvo propisivanje. Za zakonitu obradu osobnih podataka nije dovoljno da je propisana, već da za istu postoji neophodna društvena potreba i da je ta potreba srazmjerna legitimnom cilju kojem se teži. Uz pretpostavku da bi svrha prikupljanja preslike osobne iskaznice bila dokazivanje da je nositelj osobnih podataka svojom nazočnošću u banci dao suglasnost za pristup, za dokazivanje navedene činjenice dovoljno je postojanje suglasnosti/zahtjeva koji je nositelj osobnih podataka svojeručno potpisao, te da se na istom evidentira broj osobne iskaznice i tijelo koje je izdalo.

Također, iznesen je stav da predmetnom Odlukom nositelju osobnih podataka treba bezuvjetno osigurati pravo na besplatan pristup vlastitim osobnim podacima.

3. Pravilnik o načinu i obliku provođenja odgojno – obrazovne potpore i stručnog tretmana u osnovnim školama Kantona Sarajevo – Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo

Prema relevantnom Zakonu, propisan je pravni temelj za donošenje podzakonskog propisa kojim će se bliže urediti pitanje neprihvatljivih oblika ponašanja učenika. Međutim, pravilnik kao opći

podzakonski akt, kojim je trebalo urediti pitanje neprihvatljivih oblika ponašanja, te pitanje vođenja evidencije o istom, nije donesen već su doneseni drugi Pravilnik i Uputstvo.

Iznesen je stav da je bitna nezakonitost obrade osobnih podataka sadržana propisivanjem evidencijskih listova datih u prilogu Uputstva. Osim neprihvatljivih oblika ponašanja, kao čimbenici rizika u točkama I do VII, navedene su poteškoće u učenju i ponašanju, procjena odnosa sa vršnjacima u školi, odnos učenika i nastavnika, odnos učenika i roditelja, odnos roditelja prema školi, sposobnost nošenja sa problemima i internalizirana ponašanja. Svaki od ovih faktora rizika, putem evidencijskih listova, podijeljen je kroz listu i dat je detaljan opis primijećenih ponašanja koja je potrebno evidentirati. Točke I do VII evidencijskih listova sa faktorima rizika ne odnose se na neprihvatljivo ponašanje učenika, već se predviđa obrada osobnih podataka učenika i njihovih roditelja, koji se odnose na zdravstveno stanje učenika, mentalne sposobnosti u pogledu savladavanja nastavnog gradiva ili sposobnosti nošenja sa problemima, odnos vršnjaka, nastavnika i roditelja prema njima. Predviđeno je evidentiranje podataka koji otkrivaju njihovo zdravstveno stanje (nekontrolirane motoričke reakcije – tikovi, promjene u težini, separacijska anksioznost, poteškoće u kontroli mokrenja i pražnjenja crijeva, govorno jezičke poteškoće i dr.) Također, predviđeno je evidentiranje podataka o odnosu sa vršnjacima, nastavnicima i roditeljima, učenik je izložen nasilju od vršnjaka, učenik se žali na ponašanje vršnjaka, hladan odnos roditelja i učenika, učenik se žali na ponašanje roditelja i dr., te podaci koji se odnose na sposobnost nošenja sa problemima, učenik izbjegava tražiti pomoć odraslih, mišljenja je da ne može utjecati na budućnost i da drugi određuju njegov život, loše reaguje kada pogriješi.

Iznesen je stav da za obradu navedenih podataka ne postoji pravni temelj u Zakonu o osnovnom obrazovanju i odgoju.

• *Drugi pravni akti koji su dostavljeni na mišljenje:*

1. Nacrt Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Malte o uzajamnom priznavanju i zamjeni vozačkih dozvola - Ministarstvo komunikacija i prometa BiH;
2. Prijedlog Memoranduma o suradnji između Ministarstva sigurnosti BiH i Ministarstva unutarnje sigurnosti SAD, Carinske i granične zaštite SAD o suradnji u vezi uporabe putničkih informacija - Ministarstvo sigurnosti BiH.

3.9.2. Primjeri iz prakse za druga stručna mišljenja

• *Korištenje fotografija objavljenih na društvenoj mreži Facebook u disciplinskom postupku*

Fizička osoba uputila je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da je za vrijeme korištenja godišnjeg odmora prisustvovao odbrani doktorske disertacije, o čemu je objavio nekoliko fotografija na kojima se nalazi zajedno sa članovima obitelji, na društvenoj mreži Facebook. Radni kolega je objavljene fotografije iskopirao i priložio uz disciplinsku prijavu, tvrdeći da isti nije mogao koristiti taj dan godišnjeg odmora bez suglasnosti poslodavatelja.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti osobni podaci se mogu obrađivati na temelju suglasnosti ili ukoliko je ispunjen jedan od uvjeta za obradu osobnih podataka bez suglasnosti.

Kada su u pitanju osobni podaci objavljeni na društvenoj mreži Facebook, bitno je istaknuti da se radi o vrsti internetskog servisa, koji služi za međusobno povezivanje osoba, koji sa uvjetima korištenja i politikom privatnosti, upoznaje svakog korisnika i od čije slobodno izražene volje zavisi

da li će prihvatiti ponuđene uvjete i otvoriti profil na tom servisu. Prilikom objavljivanja svojih fotografija na Facebook servisu, korisnici imaju mogućnost da ograniče pravo pristupa fotografijama samo za svoje prijatelje, određenu grupu osoba ili pak da to pravo imaju svi korisnici servisa.

Dakle, radilo se o fotografijama koje je nositelj podataka objavio na društvenoj mreži na koji način su te fotografije postale dostupne i njegovom kolegi. Stoga, obrada osobnih podataka koji su drugim osobama učenjeni dostupnim od strane nositelja osobnih podataka, iako predstavlja zadiranje u njegovu privatnost, ista se vrši na temelju volje nositelja osobnih podataka.

Na pitanje da li je korištenje ovako pribavljenih fotografija dozvoljeno u disciplinskom postupku, Agencija je odgovorila da to nije u njenoj nadležnosti.

- *Javno objavljivanje Odluke o davanju suglasnosti za angažman akademskog osoblja na drugoj visokoškolskoj ustanovi*

Fizička osoba uputila je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da je Zakonom o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo propisano da se na internet stranici visokoškolske ustanove, objavljuje odluka kojom se članu akademskog osoblja daje suglasnost za angažman u drugoj visokoškolskoj ustanovi i to u svrhu kontrole i monitoringa zaposlenika.

Shodno načelu pravičnosti i zakonitosti, Zakon o visokom obrazovanju je relevantni propis kojim su utvrđeni uvjeti i način odobravanja angažmana na drugoj visokoškolskoj ustanovi. Jedan od uvjeta je objavljivanje Odluke o angažmanu na službenoj internet stranici visokoškolske ustanove/ organizacijske jedinice i to najkasnije tri dana od dana njenog donošenja.

Visokoškolska ustanova dužna je poštovati načelo koji obvezuje kontrolore da obrađuje osobne podatke u mjeri i opsegu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe. Znači, visokoškolska ustanova/ organizacijska jedinica dužna je voditi računa da se na zvaničnoj Web stranici objave samo podaci o imenu i prezimenu člana akademskog osoblja, te naziv visokoškolskih ustanova, kao podaci koji su potrebni da bi se izvršila zakonom propisana obveza.

Objavljivanje podataka o imenu i prezimenu članova akademskog osoblja, u kontekstu njihovog angažiranja na visokoškolskim ustanovama, doprinosi transparentnosti rada tih ustanova, te ne bi trebalo biti ograničeno zaštitom privatnosti istih.

- *Kontrola zdravstvenih kartona radnika od strane poslodavatelja*

Fizička osoba uputila je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da poslodavatelj ima namjeru da svog radnika pošalje u kontrolu zdravstvenih kartona svih radnika koji su bili privremeno spriječeni za rad u protekloj godini dana. U kontrolu bi išao radnik, koji je po struci doktor medicine, sa namjerom da utvrdi da li je bilo zlouporabe privremene spriječenosti za rad. Imajući u vidu ugovorni odnos, koji poslodavatelj ima sa zdravstvenom ustanovom smatrao je da bi isti bez problema mogao ostvariti uvid u zdravstvene kartone svih zaposlenih.

Prema načelu pravičnosti i zakonitosti relevantni su pravi propisi iz oblasti zdravstva koji garantiraju pacijentu pravo na povjerljivost informacija i privatnost, pravo na tajnost podataka, te osobno dostojanstvo.

Shodno naprijed navedenom načelu, nijedan zakon iz oblasti radnog prava ne daje ovlaštenje poslodavatelju da vrši uvid u zdravstveni karton radnika, bez obzira na djelatnost koju obavlja, niti svrhu zbog koje bi vršio uvid. Pitanje privremene spriječenosti za rad regulirano je Zakonom o zdravstvenom osiguranju i Pravilnikom o postupku i kriterijima za utvrđivanje privremene spriječenosti za rad osiguranika, koji isključuje ovakve ili slične aktivnosti poslodavatelja.

- *Kliničko ispitivanje lijekova i zaštita podataka ispitanika/pacijenata*

Fizička osoba uputila je zahtjev za mišljenje u kojem je navedeno da se od strane organizacije u kojoj je zaposleno provode klinička ispitivanja lijekova, za koja su dobijena odobrenja od lokalnih etičkih komiteta/ustanova u kojima se istraživanje provodi kao i od Agencije za lijekove i medicinska sredstva BiH, te je pitanje koje su obveze organizatora istraživanja prema ispitanicima uključenim u istraživanje, te da li postoji obveza prijavljivanja kliničkog ispitivanja Agenciji.

Člankom 20. Zakona propisana je obrada osobnih podataka u u naučno istraživačke svrhe:

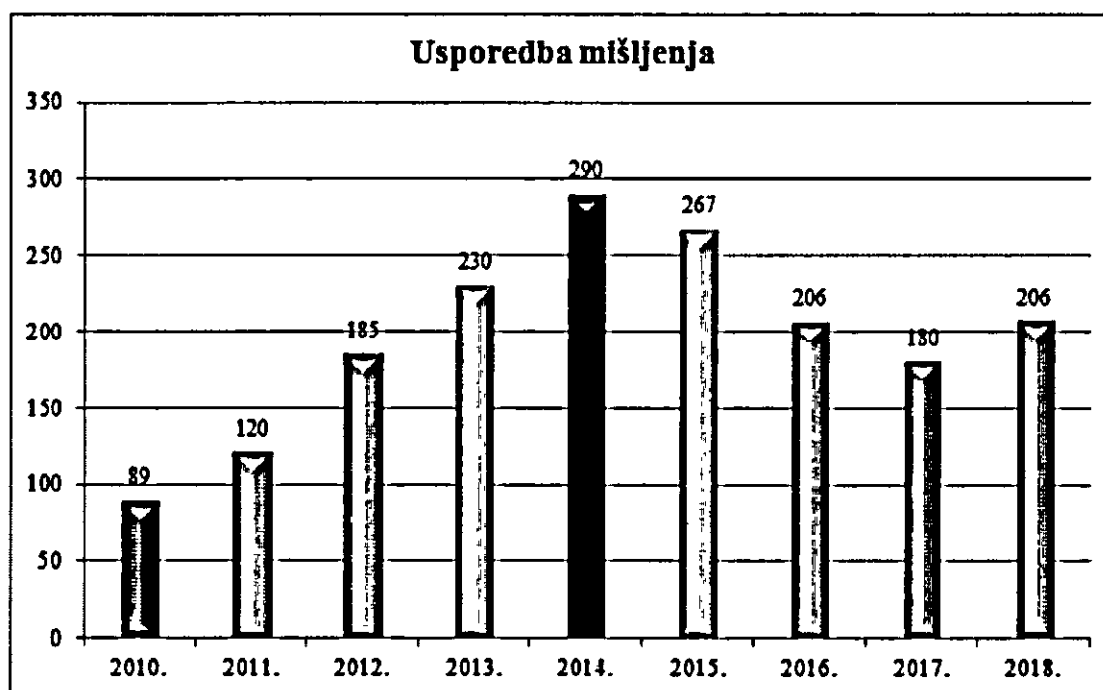
„Nakon isteka vremenskog razdoblja koje je neophodno za ispunjenje svrhe u koju su podaci prikupljeni, ti podaci mogu se obrađivati samo u statističke, povijesne i znanstvene svrhe. Podaci prikupljeni i pohranjeni u te svrhe neće se koristiti u druge svrhe.

Osobni podaci mogu biti obrađivani za potrebe statistike, povijesti i znanosti bez suglasnosti nositelja podataka, a kada se završi obrada podataka u ove svrhe, podaci moraju biti učinjeni anonimnim. Kada se koriste osobni podaci u ove svrhe, neophodno je da se poštuje pravo na zaštitu privatnosti i osobnog života nositelja podataka“.

Shodno citiranom članku, osobni podaci sudionika u kliničkom ispitivanju mogu se obraditi u znanstveno istraživačke svrhe, ali tako prikupljeni podaci ne mogu se koristiti u bilo koju drugu svrhu, te nakon završene obrade moraju se anonimizirati. Dakle, obrada osobnih podataka u znanstveno istraživačke svrhe prestaje okončanjem istraživanja, a osobni podaci koji su obrađeni u te svrhe ni u kojem slučaju ne mogu biti objavljeni u publikacijama nastalim na temelju istraživanja.

3.9.3. Usporedni podaci mišljenja 2010 – 2018

MIŠLJENJA									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupno	89	120	185	230	290	267	206	180	206
Stručna mišljenja	89	117	181	215	282	259	192	139	169
Javnim tijelima	47	44	56	94	80	84	64	66	46
Pravnim osobama	14	19	41	23	18	28	34	36	29
Fizičkim osobama	28	51	84	98	184	147	94	78	94
Mišljenje na zakone	0	3	3	9	6	6	8	38	31
Mišljenje na podzakonske akte	0	0	0	5	1	0	4	2	3
Mišljenje na druge pravne akte	0	0	1	1	1	2	2	1	3

3.10. Središnji registar

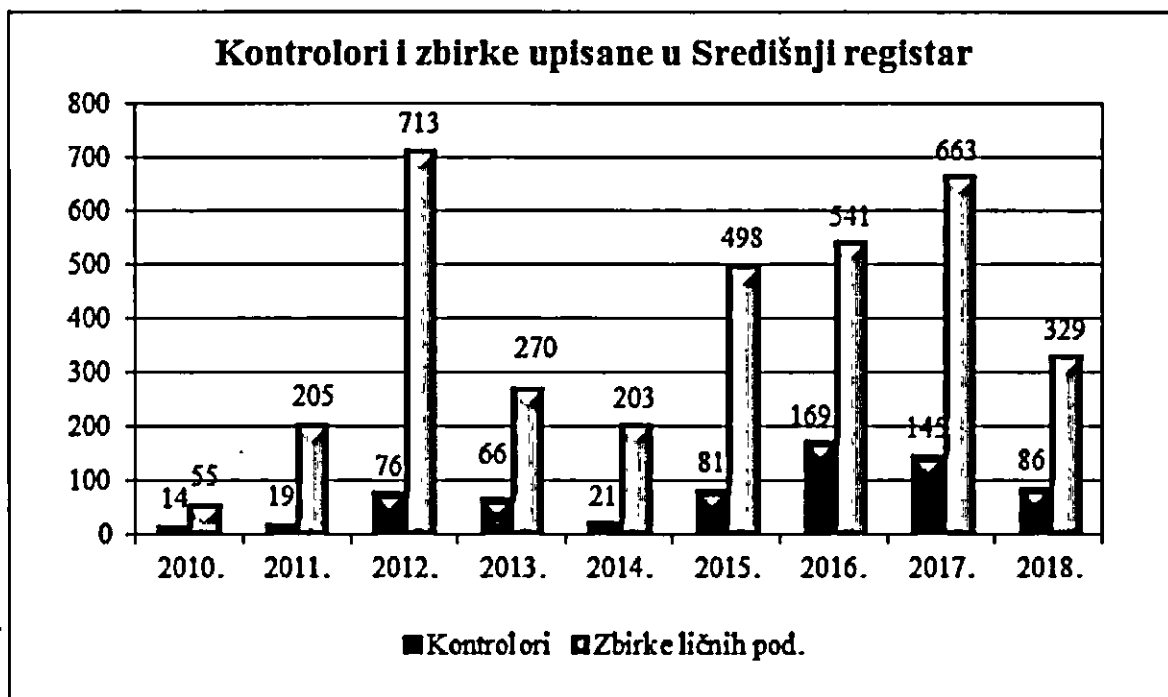
Središnji registar je elektronička evidencija temeljnih podataka o zbirkama osobnih podataka koje vode kontrolori, a ima za cilj da nositelje podataka informira koje osobne podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Središnji registar. Središnji registar pruža Agenciji mogućnost sagledavanja i analize koje vrste podataka su sadržane u zbirkama osobnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

Registracija kontrolora je obveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke osobnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke osobnih podataka sa informacijama o zbirci osobnih podataka propisanim člankom 13. Zakona o zaštiti osobnih podataka. Način ispunjavanja ove obveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 52/09).

Tijekom 2018. godine u Središnji registar registrirano je 86 kontrolora.

Broj registriranih kontrolora u Središnji registar nije na zadovoljavajućoj razini, posebno kada su u pitanju javna tijela. Broj pokrenutih postupaka registracije znatno je veći od broja registriranih kontrolora. Agencija će u narednom razdoblju obustaviti postupke registracije kontrolora koji u ostavljenom roku ne poduzmu neophodne aktivnosti.

Kontrolori i zbirke upisane u Središnji registar										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Ukupno
Kontrolori	14	19	76	66	21	81	169	145	86	677
Zbirke osobnih pod.	55	205	713	270	203	498	541	663	329	3477

3.11. Informacijski sustav

Redovite aktivnosti potrebne za nesmetano funkcioniranje Informacijskog sustava Agencije obuhvaćaju niz aktivnosti, i to: instaliranje, održavanje i nadogradnju softwera, kreiranje sigurnosnih preslika za internu bazu, Središnji registar i File server, utvrđivanje i otklanjanje nepravilnosti, dijagnostika kvarova i predlaganje servisa kompjutera i drugih uređaja, pripremu specifikacija za nabavku kompjutera i kompjuterske opreme, pomoć zaposlenima pri korištenju kompjutera, obrađivanje i vođenje evidencije o hardwareu i softwareu, tehničko održavanje Web stranice i dodavanje novih dokumenata na Web stranicu Agencije i druge aktivnosti.

Tijekom 2018. godine, zbog hardverskog kvara, došlo je do prekida u funkcioniranju servera (kvar Switch Raid Controller-a). Na temelju izvršene analize, uzimajući u obzir težinu kvara, starost serverskog sustava, mogućnost nabavke novih dijelova i slično, izvršena je nabavka četiri nova hard diska i uz angažiranje vanjskih suradnika, izvršeno je preinstaliranje cijelog serverskog sustava.

U 2018. godini Agencija je uselila u nove prostorije koje se nalaze u objektu u Dubrovačkoj ulici broj 6. u Sarajevu. Kako u novim prostorijama nije postojala odgovarajuća kompjuterska i telefonska instalacija izvršena je analiza, pripremljena specifikacija za nabavku opreme i radova, te obavljeni svi potrebni radovi koji su obuhvatili: postavljanje kompjuterske i telefonske instalacije (položeno je oko 5000 metara kabla), postavljanje instalacije jake struje, izgradnju server sobe, instaliranje uređaja i opreme u server sobi, postavljanje dva klima uređaja, osiguranje konekcija do sustava „e-vlade“, IDDEEA-e, Ministarstva financija i trezora, i slično.

3.12. Javnost rada i suradnja sa medijima

Zbog stalne potrebe promocije zaštite osobnih podataka i privatnosti u Bosni i Hercegovini, Agencija putem različitih aktivnosti kontinuirano jača svijest javnosti o značaju zaštite osobnih podataka i privatnosti.

U svrhu podizanja svijesti javnosti o pravu na zaštitu osobnih podataka i privatnosti Vijeće Evrope je 2006. godine, uz podršku Europske komisije, proglasilo 28. siječanj europskim Danom zaštite podataka, koji je u svijetu poznat i kao Dan privatnosti. Na ovaj dan ujedno se obilježava i godišnjica Konvencije (ETS 108) za zaštitu osoba glede automatizirane obrade osobnih podataka.

Agencija je devetu godinu zaredom obilježila 28. siječanj. Održana je Press konferencija u Parlamentarnoj skupštini BiH, kada je predstavljen rad Agencije u protekloj 2017. godini. Istog dana, u prostorijama Agencije organiziran je „Dan otvorenih vrata“ čija su ciljna grupa bili učenici osnovnih škola, roditelji i nastavnici.

- **Aktivnosti vezane za medije**

Agencija je u stalnom kontaktu sa medijima i javnošću i tokom 2018. godine nastavila je informisati javnost o poduzetim aktivnostima, aktuelnim predmetima i pitanjima, davanjem odgovora na česte upite medija, institucija i građanstva, putem priopćenja i izjava za medije, gostovanja u različitim medijima, te press konferencija. Provedeno je ukupno 53 aktivnosti, koje su se odnosile na davanje pisanih odgovora medijima, izjave za medije ili učešće u TV i radijskim emisijama. Agencija je sačinila osam priopćenja za javnost. Pregledom sredstava javnog informiranja i Interneta pronađen je veći broj objavljenih članaka vezanih za aktivnosti Agencije i zaštitu osobnih podataka.

- **Aktivnosti vezane za Web stranicu Agencije**

Tijekom 2018. godine izmijenjen je izgled Web stranice Agencije, te je izvršeno dodavanje menija i podmenija za nove europske propise iz zaštite osobnih podataka – Opća uredba o zaštiti podataka (General Data Protection Regulation GDPR) i Direktiva 2016/680.

Na Web stranici, u 2018. godini, izvršeno je 135 objava. Ukupan broj objavljenih dokumenata znatno je veći jer se većina sadržaja objavljuje na tri zvanična jezika u BiH (BHS) i na engleskom jeziku. Ukupan broj dokumenta koji su dodani na Web stranicu iznosi 404.

Za praćenje posjeta Web stranici, a u skladu sa pravilima sustava “e-vlade”, koristi se program Google Analytics. Broj posjetilaca na Web stranici koji su aktivno pregledali sadržaje (pokrenuli bar jednu sesiju) u tijeku 2018. godine je 14.283 (u 2017. godini bilo je 11.594). Ukupan broj pregledanih stranica, uključujući i ponovljene preglede pojedinačnih stranica, iznosi 89.836 (u 2017. godini bilo je 73.930). Na temelju navedenog može se vidjeti da se broj posjetitelja i ukupan broj pregledanih stranica povećao u odnosu na 2017. godinu.

- **Help desk**

Temeljna svrha uspostavljanja HELP DESKA je da fizičke osobe i zainteresirani pravni subjekti mogu putem kontakt telefona postaviti konkretna pitanja iz oblasti zaštite osobnih podataka. Putem kontakt telefona zaprimljeno je 547 poziva od strane fizičkih i pravnih osoba.

*Sarajevo / Сарајево, Dubrovačka broj 6 / Дубровачка број 6
tel/men +387 33 726-250, fax/факс +387 33 726-251*

Iako je temeljna funkcija HELP DESKA da se građanima i pravnim osobama na brz i jednostavan način pruži podrška, isti se u velikom broju koristi i od predstavnika javnih tijela da bi riješili pojedinačne slučajeve koje imaju u radu. Javnim tijelima je na ovo redovito ukazivano, te su bili upućeni da se Agenciji obrate zahtjevom za davanje mišljenja.

- ***Edukacija o zaštiti osobnih podataka***

U oblasti zaštite osobnih podataka, u izvještajnom razdoblju održano je ukupno 13 predavanja i obuka na kojima su sudjelovala 334 polaznika.

Agencija je organizirala edukativna predavanja o novim europskim propisima iz oblasti zaštite osobnih podataka, privrednim subjektima na razini BiH i na entitetskoj razini, što je posebno opisano u dijelu Izvješća Suradnja sa kontrolorima 3.14.

U suradnji sa nadležnim entitetskim tijelima, održane su četiri obuke za zaposlene u jedinicama lokalne samouprave. Obuke su održane u Sarajevu, Mostaru, Bijeljini i Trebinju.

3.13. Međunarodna suradnja

Po prirodi posla Agencija je upućena na međunarodnu suradnju. Jedna od obveza Agencije odnosi se na učešće na različitim radionicama, obukama, seminarima, osobito međunarodnim konferencijama i radnim grupama kao aktivni član ili posmatrač. Shodno mogućnostima, Agencija nastoji redovito i aktivno sudjelovati na međunarodnom planu i na taj način doprinosti kontinuiranom razvoju rada, pronalaženju boljih rješenja, usklađivanju zakonodavstva BiH u oblasti zaštite osobnih podataka sa europskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavati poduzete međunarodne obveze.

BiH je punopravna članica Savjetodavnog odbora Konvencije za zaštitu pojedinaca glede automatske obrade osobnih podataka pri Vijeću Evrope, Međunarodne konferencije povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti, Konferencije europskih tijela za zaštitu podataka (Proljetna konferencija), kao i međunarodnog foruma suradnje CEEDPA - Konferencije tijela za zaštitu osobnih podataka zemalja Centralne i Istočne Evrope. Spomenuta punopravna članstva, kao i članstva u pojedinim radnim grupama, između ostalog, nameću aktivno sudjelovanje Agencije i ispunjavanje različitih obveza.

U izvještajnom razdoblju predstavnici Agencije sudjelovali su u sljedećim događajima na međunarodnom planu:

1. Konferenciji europskih tijela za zaštitu podataka (Proljetna konferencija), održanoj u Tirani pod nazivom „Zaštita podataka – zajedno je bolje“, u organizaciji Povjerenika za informacije i zaštitu podataka Albanije;
2. Konferenciji tijela za zaštitu podataka Centralne i Istočne Evrope održanoj u Kijevu (Ukrajina), sa glavnom temom „Opća uredba o zaštiti podataka, od prvih izazova do prvih iskustava praktične primjene“, u organizaciji Tajništva Povjerenika za ljudska prava ukrajinskog Parlamenta;
3. Međunarodnoj konferenciji povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti pod nazivom “Rasprava o etici: Dostojanstvo i poštovanje u životu kojim upravljaju podaci” održanoj u Briselu. S obzirom da je Konferencija organizirana od strane Europskog povjerenika za zaštitu podataka i bugarske Komisije za zaštitu osobnih podataka, predstavnik Agencije sudjelovao je na paralelnoj sesiji održanoj u Briselu;

4. 36. Plenarnoj sjednici Savjetodavnog odbora Konvencije o zaštiti pojedinca u glede automatske obrade osobnih podataka održanoj u Strazburu;
5. Međunarodnoj konferenciji „Zaštita podataka“ održanoj u Moskvi, u organizaciji Ministarstva za telekomunikacije i masovne komunikacije Ruske Federacije;
6. Međunarodnoj konferenciji na temu Opće Uredbe za zaštitu podataka EU održane u Beogradu, u organizaciji Povjerenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Republike Srbije;
7. Drugom sastanku „Inicijativa 20i7“ održanom u Ohridu, u organizaciji Direkcije za zaštitu osobnih podataka Republike Makedonije;
8. Radionici upravljanja slučajem održanoj u Budimpešti, u organizaciji mađarskog Nacionalnog tijela za zaštitu podataka i slobodu informacija;
9. Međunarodnoj konferenciji o zaštiti podataka pod nazivom “Zaštita podataka 2018 – Podaci i demokracija – Digitalni izazovi za gradove” održanoj u Beču, u organizaciji Grada Beča i Eurocomm - PR holding Grada Beča;
10. Konferenciji „Sarajevo i Beč – inovativno u budućnost“ održanoj u Sarajevu, u sklopu Dana Beča u organizaciji Grada Beča i predstavništva Eurocomm - PR Sarajevo. Tema manifestacije „Dani Beča“ bila je „Smart City“. Dva grada otvorila su dijalog na temu strategije pametnog planiranja grada odnosno smjernica za povećanje kvalitete života građana uz najbolja tehnološka rješenja;
11. Seminaru na temu „Djeca i mobilna tehnologija“ i „Žene i mobilne usluge: prevazilaženje spolne nejednakosti“, održanom u Sarajevu, u organizaciji Regulatorne agencije za komunikacije, UNICEF- a i međunarodnog Udruženja mobilnih operatera.

Iz financijskih razloga, kao i zbog nedovoljnog broja zaposlenih, Agencija nije bila u mogućnosti sudjelovati na više značajnih međunarodnih dešavanja u polju zaštite podataka i privatnosti, kao što su:

- Konferencija - Implementacija jedinstvene zaštite patenata i jedinstvenog patentnog suda: Trenutna situacija i budući izazovi, održana u Briselu;
- Konferencija - Prelazak u digitaliziranu budućnost: Integracija e-zdravstva u sustave javnog zdravstva, održana u Briselu;
- Konferencija - Poboljšanje zaštite potrošača u EU: Očuvanje prava potrošača u digitalnom društvu, održana u Briselu;
- Konferencija - Ažuriranje europske strategije visokog performansnog računarstva: Razvoj Superkompjutera i kvantnih kompjutera u EU, održana u Briselu;
- Konferencija - Poboljšanje zaštite podataka u Europi: U susret sigurnijoj digitalnoj budućnosti, održana u Briselu.
- Konferencija - Prikaz razmjene javnih politika - Pokretanje učinkovitosti u javnom sektoru Velike Britanije, održana u Londonu;
- Konferencija - Nova era za zaštitu podataka: Implementacija europske reforme za zaštitu podataka, održana u Briselu;
- Konferencija kompjuteri, privatnost i zaštita podataka – Internet tijela, održana u Briselu;
- Međunarodni seminar o zaštiti podataka: Izazovi nakon krajnjeg roka za GDPR, koji je održan u Beču.

• *Suradnja sa TAIEX-om*

Agencija je, u suradnji sa TAIEX programom pomoći Europske komisije, organizirala ekspertnu misiju 9.-13.10.2017. u prostorijama Agencije u Sarajevu s ciljem usklađivanja Zakona o zaštiti osobnih podataka sa Općom uredbom o zaštiti podataka. Misiju su vodili eksperti iz EU, Zamjenik

saksonskog Povjerenika za zaštitu podataka iz SR Njemačke i Načelnica službe za međunarodnu suradnju, EU i pravne poslove iz Agencije za zaštitu osobnih podataka R. Hrvatske. Zbog zahtjevnosti postupka usklađivanja zakonodavstva, Agencija je planirala nastavak suradnje sa ekspertima iz EU nakon održane Ekspertne misije u Agenciji u 2017. godini i to u vidu studijske posjete nekom od neovisnih nadzornih tijela članica EU. Međutim, studijsku posjetu nije bilo moguće realizirati u 2018. godini usljed velikih obveza nadzornih tijela proizašlih iz početka primjene novog europskog zakonodavstva. Ista je dogovorena za ožujak 2019. godine u Budimpešti, odnosno da domaćin studijske posjete bude mađarsko Nacionalno tijelo za zaštitu podataka i slobodu pristupa informacijama.

Agencija je pokrenula proces pripreme aplikacije za TAIEX studijsku posjetu Agenciji za zaštitu osobnih podataka R. Hrvatske. Studijska posjeta je zahtijevana u svrhu prenošenja iskustava i preporuka Agencije za zaštitu osobnih podataka R. Hrvatske vezano za provedbu Opće uredbe za zaštitu podataka i Policijske direktive s posebnim naglaskom na sljedeće teme: službenik za zaštitu osobnih podataka, suglasnost za obradu osobnih podataka, te procjena efekta za zaštitu osobnih podataka i prethodno savjetovanje.

- *Upitnik Europske komisije*

Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara BiH u tijeku izvještajnog razdoblja dostavila je Agenciji, kao i drugim institucijama u BiH, dodatna pitanja Europske komisije, koja su uručena Bosni i Hercegovini, a u svrhu kompletiranja Mišljenja Europske komisije o zahtjevu za članstvo BiH u Europskoj uniji. Uz dodatna pitanja dostavljene su Smjernice za izradu odgovora, kao i uputstva za rad radnih grupa za europske integracije. Uvidom u dostavljene materijale, utvrđeno je da je samo jedno pitanje u nadležnosti odgovaranja Agencije. Sačinjen je odgovor na pitanje, te je izvršen unos odgovora u Informacijski sustav za podršku procesu europskih integracija u BiH (ISEI). Direkcija za europske integracije VM BiH dostavila je prevode odgovora na dodatna pitanja na engleski jezik, unesena u ISEI sustav. Od institucija se tražila redakcija odgovora, te dostava eventualnih komentara i sugestija. Agencija nije imala dodatnih komentara i sugestija, te je obavljeno revidiranje teksta odgovora na dodatna pitanja i davanje suglasnosti o točnosti prijevoda.

- *Suradnja sa Vijećem Europe*

Jedinica za zaštitu podataka Vijeća Europe dostavila je Agenciji dopis o mogućoj suradnji u Bosni i Hercegovini, odnosno pomoći koju nude, povodom obavijesti Vijeća Europe o pripremama izrade Akcijskog plana 2018-2020 za Projekat suradnje u BiH, te aktivnostima koje će biti obuhvaćene Akcijskim planom koji sadrži komponentu zaštite podataka. Akcijski plan, u ovom smislu, odnosi se na podršku BiH i Agenciji u usklađivanju Zakona o zaštiti osobnih podataka sa moderniziranom Konvencijom 108 u aktivnostima prema kontrolorima podataka u ispunjavanju zahtjeva Konvencije 108+, kao i pomoć u podizanju svijesti o zaštiti podataka i privatnosti.

Jedinica za zaštitu podataka Vijeća Europe dostavila je Agenciji kompilaciju pregleda aktivnosti po zemljama članicama povodom obilježavanja europskog Dana zaštite podataka u 2017. godini, gdje su uvrštene i objavljene provedene aktivnosti u BiH.

- *Suradnja sa Eurojust-om*

U ranijim izvješćima o zaštiti osobnih podataka iznosili smo značaj zaštite osobnih podataka za suradnju sa Eurojust-om, kao i o svim problemima s kojima se Agencija susretala kada je pokušala unaprijediti zaštitu osobnih podataka u Tužiteljstvu BiH. Početkom ovog izvještajnog razdoblja

ponovo su aktualizirane aktivnosti na suradnji sa Eurojust-om uz podršku i na inicijativu Projekta IPA 2017. godine. Inicijativa menadžera ovog Projekta usmjerila se na tri institucije ključne za početak predpregovaračke faze sa Eurojust-om i to na: Ministarstvo pravde BiH, Tužiteljstvo BiH i Agenciju. Prva zahtijevana aktivnost rezultirala je Odlukom Vijeća ministara BiH kojom je formirana Ekspertna grupa za pripremu rada u fazi predpregovaranja Sporazuma o suradnji između Eurojust-a i BiH. U Ekspertnu grupu imenovani su predstavnici Ministarstva pravde BiH, Tužiteljstva BiH i Agencije. Osim zadataka koji su stavljeni u nadležnost Ekspertnoj grupi, vrlo je važno istaknuti da se u okviru ovih aktivnosti treba postići i odgovarajući stupaj suradnje ključnih institucija u BiH, što bi rezultiralo napretkom u oblasti zaštite osobnih podataka općenito, a posebno u Tužiteljstvu BiH. Naime, procjena stanja u oblasti zaštite osobnih podataka ključni je preduvjet da Eurojust donese odluku o početku pregovora sa Bosnom i Hercegovinom za zaključivanje operativnog Sporazuma. Dakle, stanje zaštite osobnih podataka, prije svega u pogledu usklađenosti domaćeg zakonodavstva sa europskim, kapaciteti Agencije i njena učinkovitost, kao i određeni stupanj zaštite osobnih podataka u Tužiteljstvu BiH. S tim u vezi, Tužiteljstvo BiH imenovalo je jednog predstavnika za suradnju sa Agencijom. Održan je jedan sastanak između predstavnika Tužiteljstva BiH i predstavnika Agencije, te sastanak sa Glavnom tužiteljicom Tužiteljstva BiH. Ovo je važan korak za zaštitu osobnih podataka u Tužiteljstvu BiH, uz napomenu da se u budućnosti očekuje bolja suradnja Tužiteljstva BiH sa Agencijom.

Nakon potpisivanja operativnog Sporazuma sa Eurojust-om, Tužiteljstvo BiH će imati izravnu komunikaciju sa Eurojust-om u vezi razmjene osobnih podataka, zato je od posebne važnosti postizanje veće razine zaštite osobnih podataka u istom da bi uopće došlo do potpisivanja predmetnog Sporazuma.

3.14. Suradnja sa kontrolorima

U izvještajnom razdoblju Agencija je provodila i suradnju sa kontrolorima, između ostalog, sudjelovanjem na konferencijama koje su imale za predmet unaprjeđenje i zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, te jačanje svijesti javnosti o značaju zaštite osobnih podataka.

Predstavnici Agencije uzeli su učešće na šest konferencija, seminara, radionica i drugih događaja koje su organizirali kontrolori.

Drugi vid suradnje sa kontrolorima ostvaren je kroz održavanje zajedničkih sastanaka u cilju razjašnjenja pojedinih pitanja zaštite osobnih podataka. U izvještajnom razdoblju održano je 8 sastanka.

Također, zaposleni u Agenciji bili su sudionici na 47 obuka, od toga na 30 obuka koje je organizirala Agencija za državnu službu BiH i 17 obuka koje su organizirali drugi subjekti.

• *Obuke za nositelje pravosudnih funkcija*

U okviru Projekta IPA 2017 predstavnici Agencije, zajedno sa europskim ekspertima, sudjelovali su na Seminarima o zaštiti osobnih podataka, te održali prezentacije koje su obuhvatile domaće i međunarodno zakonodavstvo sa primjerima iz prakse u Bosni i Hercegovini.

Seminari su održani u Tarčinu, Ilidži, Tesliću i na Jahorini. Ciljna grupa su bili službenici i nositelji pravosudnih funkcija iz tužiteljstava i sudova na svim razinama u Bosni i Hercegovini. Cilj ovih Seminara bio je podizanje razine znanja o standardima zaštite osobnih podataka, kao i novom

Zakonu o zaštiti osobnih podataka u pravosudnim institucijama, prvenstveno tužiteljstvima. Ishod ovih aktivnosti treba biti uzet u obzir prilikom procjene ispunjavanja standarda o zaštiti osobnih podataka potrebnih za ulazak u pregovore za Sporazum o suradnji sa Eurojust-om.

Iako su rukovoditelji pravosudnih institucija bili upoznati sa značajem ovih seminara, putem entitetskih centara za edukaciju sudaca i tužitelja, broj polaznika, struktura kao i zainteresiranost nazočnih polaznika nije bila na zadovoljavajućoj rrazini. Naime, broj polaznika je bio nizak, ukupno su sudjelovala 53 polaznika, a od toga samo 17 tužitelja. Ostalo su bili službenici i tajnici tužiteljstava.

- **Obuke za privrednike**

Kao što je već naglašeno, Opća uredba o zaštiti podataka (GDPR) počela se primjenjivati u zemljama članicama EU, počev od 25.5.2018. Prema članku 3. GDPR-a proizlazi da će se ista primjenjivati na obradu osobnih podataka u okviru aktivnosti poslovnih subjekata sa sjedištem u EU, neovisno od toga da li se obrada osobnih podataka vrši u EU ili ne. Znači ukoliko tvrtka sa sjedištem u EU ima poslovne ogranke i u Bosni i Hercegovini ili na bilo koji način pruža usluge građanima u BiH, onda će se ovi propisi primjenjivati i na njene građane.

S druge strane, prema istom članku GDPR-a (stavak 2), kompanije iz BiH koje posluju na prostoru EU ili nude robe ili usluge građanima EU, dužne su primjenjivati GDPR.

Dakle, i u uvjetima kada domaće zakonodavstvo nije usklađeno sa europskim, propisi iz zaštite osobnih podataka, pod određenim uvjetima, primjenjuju se kako na građane BiH koji imaju državljanstvo EU, tako i na domaće firme ukoliko posluju sa EU.

Cijeneći značaj Uredbe, Agencija je održala obuke pod nazivom „Utjecaj GDPR-a na domaće privredne subjekte“ za privredne subjekte, posredstvom i uz podršku Privredne komore BiH i entitetskih privrednih komora. Održane su tri obuke, dvije u Sarajevu i jedna u Banja Luci. Privrednici su pokazali značajan interes za ove obuke i odaziv je bio na zadovoljavajućoj razini.

Osim navedenog, na istu temu, održane su još dvije obuke uz podršku Američke privredne komore (AMCham) i Centra za poslovnu bezbjednost Banja Luka, u Sarajevu i Banja Luci.

U suradnji sa Udruženjem banaka u BiH održana je Obuka za zainteresirane pravne osobe i bankarski sektor na temu zaštite osobnih podataka sa osvrtom na GDPR, u Sarajevu.

- **Realizacija Projekta „Ne ostavljajte svoje tragove na Internetu“**

Realizacija Projekta edukacije djece u osnovnim školama u Bosni i Hercegovini „Ne ostavljajte svoje tragove na Internetu“ tekla je u skladu sa planiranim nastavkom aktivnosti Agencije na jačanju svijesti o zaštiti osobnih podataka i privatnosti. Djeca su najosjetljivija i najrizičnija kategorija stanovništva, zbog čega je Agencija i prepoznala potrebu angažiranja na edukaciji djece o metodama zaštite osobnih podataka i privatnosti na Internetu. Projekat na jednostavan način pojašnjava načine zaštite djece na Internetu pri korištenju modernih tehnologija.

Za razliku od ostalih europskih zemalja, u BiH se ovom pitanju posvećuje mnogo manje pažnje, pa je zbog toga jačanje svijesti mladih i djece o važnosti zaštite osobnih podataka i privatnosti u

digitalnom svijetu, sa posebnim osvrtom na odgovornost korisnika društvenih mreža, bilo izuzetno značajno. Cilj Projekta bio je da se djeca upoznaju sa načinom ostvarivanja i zaštitom njihovih prava i interesa na Internetu, jačanje razine svijesti o važnosti zaštite osobnih podataka i privatnosti u digitalnom svijetu, te doprinos većoj sigurnosti djece na Internetu.

Analizom Nastavnog plana i programa u devetogodišnjim osnovnim školama u Bosni i Hercegovini, ustanovljeno je da predmet Informatika učenici prvi put pohađaju u VI razredu osnovne škole. Iz tog razloga, Projekat predstavlja održavanje predavanja (PPT prezentacija) i diskusija s učenicima o zaštiti osobnih podataka na Internetu za odjeljenja VI razreda određenih osnovnih škola, u sklopu jednog ili dva časa Informatike. Uspostavljeni su kontakti sa relevantnim institucijama nadležnim za koordinaciju, Ministarstvom obrazovanja i nauke FBiH i Ministarstvom prosvjete i kulture RS, u cilju dobivanja suglasnosti za realiziranje Projekta u osnovnim školama. Početkom 2018. godine započela je realizacija Projekta u RS, a nastavljena u FBiH. U 2018. godini Projekat je realiziran u devet gradova kada je posjećeno 15 osnovnih škola. Predavanja su odslušala 532 učenika. Izvršena je statistička analiza rezultata Ankete, kojom su obuhvaćeni i rezultati iz prethodne godine.

U nastavku su statistički rezultati 1.451 validne Ankete za učenike:

- Preko 90% ispitanih učenika ima neki vid digitalnog uređaja i Internet na njima;
- Preko 80% ispitanih učenika krše pravila dobne granice za kreiranje profila na Facebooku i Instagramu (od 2017. godine donja granica je 13 godina);
- Više od petine ispitanih učenika provodi više od dva sata dnevno na Internetu;
- Učenici nemaju predstavu o tome da se njihovi podaci prikupljaju i da su izloženi zlouporabi kroz raznorazne kvizove koje igraju, ankete, testove i sl.;
- Anketa pokazuje da bi se svako sedmo dijete našlo sa nepoznatom osobom bez pratnje odraslih ili prijatelja;
- Mali procent učenika od 15,8% predstavljaju kritični dio ispitanika koji ne govore ili nikada ne bi ni rekli roditeljima koje Web stranice posjećuju;
- Veoma mali procent učenika (4,6%) koristi Internet za školsku nastavu, dok 76,7% učenika koristi Internet malo ili nimalo za školsku nastavu. Prema odgovorima iz Anketa, korištenje Interneta u školsku svrhu uglavnom se odnosi na razmjenu informacija, pisanje lektire, pretragu potrebnih informacija, zanimljivosti, te pretraživanja prema uputama nastavnika.

Iz rezultata Ankete, koja je zbog organizacije, učenicima dijeljena nakon predavanja, vidljivo je da većina učenika odmah primjenjuje usvojeno znanje i u Anketi. Bitno je napomenuti da bi rezultati Ankete bili drugačiji da se Anketa dijelila prije samog predavanja.

Prema Programu rada Agencije za 2019. godinu, predviđen je nastavak Projekta. Prezentacija će se modificirati, odnosno ažurirati sa novim informacijama, alatima i primjerima tehničke pomoći, jer digitalna tehnologija napreduje i razvija se svakodnevno, te uspostaviti kontakt sa relevantnim nadležnim institucijama radi dobivanja suglasnosti za realiziranje i u preostala četiri kantona u FBiH koja nisu bila obuhvaćena Projektom.

3.15. Normativni dio i administracija

U normativnom dijelu Agencija je u 2018. godini sačinila dva pravilnika, 34 odluke i 73 rješenja.

U izvještajnom razdoblju u oblasti administrativnih poslova urađeno je sljedeće:

- primljeno je i formirano 1.397 novih predmeta;

- protokolirano je 21.350 akata;
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima, zaduženo je 4.246 akata;
- primljeno je i protokolirano 236 računa;
- primljeno je i protokolirano 104 službenih glasnika, 27 stručnih časopisa;
- putem kurira, PTT-a i E-maila iz Agencije je otpremljeno 2.249 akata;
- arhivirano je 1.622 predmeta, u upisnik UP 1 upisano je 27.350 predmeta, dok u upisnik UP 2 nije bilo upisanih predmeta.

U izvještajnom razdoblju doneseni su sljedeći dokumenti:

- Program rada Agencije za 2019. godinu;
- Godišnje izvješće o podnesenim zahtjevima za slobodan pristup informacijama instituciji Ombudsmana za ljudska prava BiH;
- Godišnje izvješće Ministarstvu pravde BiH o rješavanju upravnih stvari u upravnim postupcima;
- Izvješće o provođenju Plana borbe protiv korupcije Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije;
- Plan javnih nabavki za 2018. godinu, Izmjene i dopune;
- Podaci za Centralnu harmonizacijsku jedinicu, u vezi kontrole financijskog upravljanja;
- Ocjenjivanje državnih službenika u Agenciji za 2017. godinu;
- Informacija o provođenju aktivnosti iz Akcionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019.

Agencija je u izvještajnom razdoblju zaprimila dva zahtjeva za slobodan pristup informacijama, po kojima je, u zakonski propisanim rokovima, donijela rješenja i odobrila pristup traženim informacijama.

3.16. Proračun – javne nabavke

Sukladno Zakonu o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2018. godinu odobrena su sredstva iz Proračuna institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2018. godinu u visini od 1.365.000 KM. Ukupno odobrena sredstva odnosila su se na tekuće izdatke u iznosu od 1.308.000 KM i kapitalne izdatke u iznosu od 57.000 KM, od čega iz Proračuna 48.000 KM, a iz prihoda ostvarenih prodajom stalnih sredstava u iznosu od 9.000 KM. Prodajom službenog motornog vozila Agencije putem javnog nadmetanja – licitacije, ostvareni su prihodi u visini od 11.121,31 KM, što znači viši nego što su planirani, što je uticalo na povećanje proračuna Agencije u visini od 2.000 KM.

U tri navrata ukazala se potreba za prestrukturiranjem rashoda proračuna, te za izmjenom namjenske strukture kapitalnih izdataka koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH.

U okviru kapitalnih izdataka usklađivanje se odnosi na nabavku četiri hard diska, instaliranje i puštanje u funkciju servera, te za nabavku opreme završnog opremanja prostora u koji se Agencija preselila.

U okviru tekućih izdataka usklađivanje se odnosi na osiguranje novog vozila Agencije, uslijed činjenice da smo prodajom postojećeg motornog vozila Agencije ostvarili manji iznos od planiranog po temelju povrata dijela uplaćenih sredstava po temelju prekida kasko osiguranja.

Ukupan proračun Agencije u 2018. godini, nakon usklađivanja, iznosi 1.367.000 KM. Sredstva su raspoređena na tekuće izdatke 1.303.000 KM, te na kapitalne izdatke u iznosu od 64.000 KM, od

čega iz proračuna 53.000 KM, a iz prihoda ostvarenih prodajom stalnih sredstava u iznosu od 11.000KM.

Prema podacima na dan sačinjavanja Izvješća, stanje izvršenja Proračuna od 01.01.2018 – 31.12.2018. iznosi 1.194.530 KM i prikazano je u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za izvještajno razdoblje siječanj - prosinac	Utrošeno za izvještajno razdoblje siječanj - prosinac	Razlika - raspolož. sredstva	Postotak izvršenja %
1	2	3	4	5	4-5	5/4
	TEKUĆI IZDACI		1.303.000	1.131.847	171.154	86,90
1	bruto plaće i naknade	6111	952,000	896.284	55.716	94,10
2	naknade troškova zaposlenih	6112	95.500	85.018	10.482	89,00
3	putni troškovi	6131	28.000	20.659	7.341	73,80
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	24.000	18.501	5.499	77,10
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	28.000	15.967	12.033	57,00
7	izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	16.000	13.697	2.303	85,60
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	81.900	19.284	62.616	23,50
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	45.600	39.901	5.699	87,50
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	5.500	5.102	398	92,80
11	ugovorene usluge	6139	26.500	17.434	9.066	65,80
	II KAPITALNI IZDACI	8213	64.000	62.000	1.317	97,90
1	nabavka opreme	821300	64.000	62.683	1.317	97,90
	UKUPNO		1.367.000	1.194.530	172.471	87,40

Postotak izvršenja proračuna za razdoblje 01.01.2018 – 31.12.2018. godine iznosi 87,00 %.

- **Aktivnosti vezane za proračun:**

- U skladu sa Instrukcijom Ministarstva financija i trezora BiH dostavljen je Operativni plan za izvršenje proračuna Agencije za 2018. godinu, po temelju Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za razdoblje siječanj-ožujak 2018. godine;
- U skladu sa Obavještenjem - Instrukcijom, Ministarstvu financija i trezora BiH dostavljen je godišnji Operativni plan dinamike rashoda za 2018. godinu sa Obrazloženjem, kao i namjenska struktura kapitalnih izdataka za nabavku stalnih sredstava za 2018. godinu, za koju smo dobili suglasnost Ministarstva financija i trezora BiH;
- U skladu sa Instrukcijom, Ministarstvu financija i trezora BiH dostavljeno je Izvješće o izvršenju Proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 1.1.-31.12.2017;
- U skladu sa Instrukcijom, Agenciji za statistiku BiH dostavljeno je Godišnje izvješće o izvršenju proračuna za 2017. godinu;
- Na temelju Instrukcije za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz Proračuna za 2019. godinu, Ministarstvu financija i trezora BiH dostavljen je zahtjev za dodjelu sredstava iz Proračuna za 2019. godinu u pisanoj i elektronskoj formi;
- U skladu sa Instrukcijom za sačinjavanje tromjesečnog Izvješća za izvršenje proračuna proračunskih korisnika za razdoblje 1.1.-31.03.2018. Ministarstvu financija i trezora BiH dostavljen je Izvješće o izvršenju proračuna Agencije;
- U skladu sa Obavijesti Ministarstvu financija i trezora BiH dostavljen je Izvješće o broju zaposlenih i dinamici broja zaposlenih u Agenciji za razdoblje 1.1.-31.03.2018. u pisanoj i elektronskoj formi;
- U skladu sa Instrukcijom za proračunske korisnike broj 1, Ministarstvu financija i trezora BiH dostavljen je Dokument okvirnog proračuna (DOB) Agencije za razdoblje 2019 - 2021 po programima, u pisanoj formi i putem BPMIS - Informacijskog sustava za planiranje i upravljanje proračunom;
- Sukladno Instrukciji, a u cilju formiranja baze podataka Informacijskog sustava planiranja i upravljanja proračunom (BPMIS) Ministarstvu financija i trezora BiH sačinjeno je i dostavljeno Izvršenje proračuna po programima za 2017. godinu i Odobreni proračun po programima za 2018. godinu, te unos broja zaposlenih i mjera učinka.

- **Aktivnosti vezane za javne nabavke**

Sukladno Zakonu o javnim nabavkama i raspoloživim stanjem PRORAČUNA, sačinjen je Plan javnih nabavki za 2018. godinu. Formirano je Povjerenstvo za javne nabavke koje je provodile postupke javnih nabavki u Agenciji.

Tokom 2018. godine pokrenuti su i provedeni sljedeći postupci javnih nabavki:

1. Konkurentski postupci

a) Nabavka roba putem konkurentskog postupka iznosila je	58.208,50 KM
b) Nabavka usluga putem konkurentskog postupka iznosila je	20.000,00 KM
Ukupne nabavke putem konkurentskog postupka	78.208,50 KM

2. Izravni postupci

a) Nabavka roba putem izravnog postupka iznosila je	27.585,97 KM
b) Nabavka usluga putem izravnog postupka iznosila je	67.225,98 KM
Ukupne nabavke putem izravnog postupka	94.811,95 KM

UKUPNO NABAVKE 173.020,45 KM

O svim nabavkama donesena je Odluka o nabavci i dostavljana izvješća (u programu e-nabavke) prema Agenciji za javne nabavke BiH.

• *Aktivnosti vezane za popis imovine i obveza*

U skladu sa Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike Proračuna institucija BiH, provedene su aktivnosti redovitog popisa imovine i obveza Agencije. Nakon fizičkog popisa stalnih sredstava izvršeno je njihovo poređenje sa knjigovodstvenim stanjem, te obračun amortizacije u skladu sa Odlukom o izmjeni i dopuni odluke o visini godišnjih stopa otpisa stalne imovine proračunskih korisnika. Izvršeno je knjiženje rashoda temeljnih sredstava. Sačinjen je Izvještaj o popisu obveza i potraživanja Agencije na dan 31.12.2017.

Sukladno Instrukciji za sačinjavanje Godišnjeg izvješća o izvršenju Proračuna proračunskih korisnika za razdoblje od 01.01. - 31.12.2017., za Ministarstvo financija i trezora BiH sačinjeno je i dostavljeno Izvješće o popisu novčanih sredstava u blagajni Agencije na dan 31.12.2017.

Izvršeno je usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem kod temeljnih sredstava kroz popunjavanje tabela i importiranje u Glavnu knjigu Agencije.

Donesena je Odluka o usvajanju Izvješća o popisu imovine i obveza na dan 31.12.2017, te Odluka o otpisu (rashodovanju) stalnih sredstava, i na kraju, sačinjen je Zapisnik o izmještanju rashodovanih sredstava Agencije.

• *Izvješće revizije*

Ured za reviziju institucija BiH, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH obavio je redovitu kontrolu finansijskog poslovanja za 2017. godinu i usuglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima relevantnim za finansijsko izvješće.

Prema mišljenju Revizora, finansijska izvješća Agencije, u svim materijalnim aspektima prikazuju fer i istinito stanje imovine, obveza i izvora sredstava na dan 31.12.2017, kao i izvršenje proračuna sukladno okvirima finansijskog izvještavanja. Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2017. godinu u skladu su sa svim materijalnim aspektima, zakonima i drugim propisima kojima su regulirane.

Preporuke :

1. Prva preporuka revizije odnosi se na upućivanje urgencije Vijeću ministara BiH na poduzimanju aktivnosti na razmatranju i dostavljanju suglasnosti na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji, sukladno Odluci o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH, kao pretpostavke za stručno i efikasno obavljanje poslova iz djelokruga temeljne djelatnosti institucije.
Vijeće ministara BiH još uvijek nije dalo suglasnost.
2. Druga preporuka revizije je da se u skladu sa propisima, dokumentira i implementira proces financijskog upravljanja i kontrole koji treba da doprinese smanjenju rizika poslovanja cjelokupne institucije, a odnosi se na mapiranje poslovnih procesa, utvrđivanje i procjenu rizika i izradu Registra rizika. Agencija je donijela Pravilnik o financijskom upravljanju i kontroli. Imenovana je Radna grupa za uspostavljanje, razvoj i praćenje sustava financijskog upravljanja i kontrole u Agenciji, čiji je zadatak da definira opis i izradu mapa poslovnih procesa, registar rizika, te način upravljanja rizicima, uspostavljanje sustava kontrola financijskog upravljanja, te predlaganje mjera za poboljšanje sustava interne kontrole.

• Interna revizija

Provođenje interne kontrole u Agenciji odvija se kroz donošenje i poštovanje propisa, internih akata, uputstava i pravila s ciljem namjenskog trošenja proračunskih sredstava, kao i kroz vođenje pomoćnih evidencija za pojedine oblasti potrošnje. Interna kontrola odvija se istovremeno s tekućim procesom rada, kroz nadgledanje zaposlenih putem redovitog izvještavanja, te kroz zakonitosti u provođenju pisanih internih akata.

Prema Zakonu o internoj reviziji Agencija ne ispunjava kriterije za uspostavljanje sopstvene jedinice (odjeljenja) za internu reviziju. Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 49/12), internu reviziju u Agenciji vrši Jedinica interne revizije Parlamentarne skupštine BiH.

Sačinjena je informacija o potpisivanju dva primjerka Sporazuma o vršenju funkcije interne revizije i Povelje interne revizije, te dostavljena Parlamentarnoj skupštini BiH.

Sukladno Zahtjevu za dostavu dokumentacije sačinjen je pregled i dostavljena dokumentacija Jedinici interne revizije Parlamentarne skupštine BiH, s ciljem izrade Strateškog i Godišnjeg plana rada interne revizije. U skladu sa Najavom revizije ugovorenih i drugih posebnih usluga na temelju Godišnjeg plana rada Jedinice za internu reviziju Parlamentarne skupštine BiH, sačinjen je Zapisnik sa početnog sastanka u sklopu obavljanja revizije. Navedenoj Jedinici, na temelju njenog zahtjeva, dostavljena je dokumentacija s ciljem obavljanja interne revizije u Agenciji – Sustava ugovorenih i drugih posebnih usluga.

Potpisan je i dostavljen jedan primjerak potpisanog zapisnika sa završnog radnog sastanka povodom usuglašavanja stavova o danim preporukama u Nacrtu izvješća revizije sustava ugovorenih i drugih posebnih usluga u Agenciji.

Plan aktivnosti za postupanje po preporukama i ocjena zadovoljstva obavljenom revizijom dostavljen je Parlamentarnoj skupštini BiH, Jedinici za internu reviziju.

Sačinjena je Interna procedura o procesu izrade Proračuna u Agenciji na temelju preporuka po Izvještaju interne revizije Sustava ugovorenih i drugih posebnih usluga.

IV. ZAKLJUČCI

Agencija nije zadovoljna ni trenutnim stanjem niti napretkom u zaštiti osobnih podataka u Bosni i Hercegovini u ovom izvještajnom razdoblju. Do 2017. godine postojao je evidentan i stalan napredak u ovoj oblasti, međutim u 2017. godini došlo je do zastoja. Umjesto da se ubrzano radi na unaprjeđenju zaštite osobnih podataka, kao što je to slučaj u državama članicama Europske unije i državama koje se nalaze na putu pridruživanja Europskoj uniji, trend stagnacije se nastavlja. Naravno, to prije svega podrazumijeva preuzimanje europskih propisa, odnosno usvajanje novog Zakona o zaštiti osobnih podataka, kao i izmjene i dopune mnogih sektorskih zakona.

Ponavljamo i naglašavamo da je neprihvatljivo odsustvo djelovanja Vijeća ministara BiH po zahtjevima Agencije, kojima se onemogućava zakonit i učinkovit rad Agencije. Prioritetno je da se, kroz podršku prijedlozima i zahtjevima Agencije, pomogne očuvanju afirmacije zaštite osobnih podataka u Bosni i Hercegovini. Posebno je štetno dovođenje Agencije u situaciju da smanjuje svoje aktivnosti u dijelu inspekcijskih nadzora, suradnje sa agencijama za državnu službu, izdavanja prekršajnih naloga i slično. Agencija bez odgovarajućih ljudskih i finansijskih potencijala neće moći odgovoriti svojim nadležnostima, što će se negativno odraziti i na zaštitu ljudskih prava, a time i javni interes u ovoj oblasti.

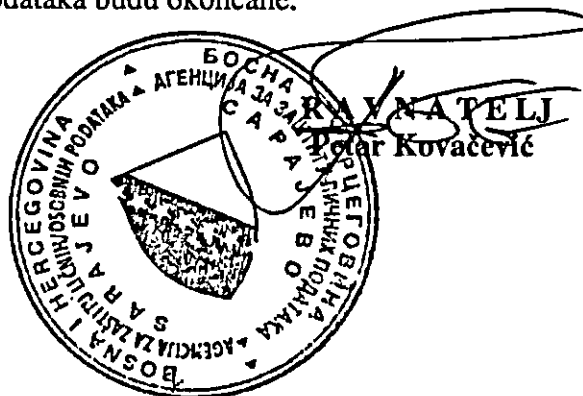
Na temelju iznesenih pokazatelja proizlazi da je Agencija, u granicama svojih umanjenih kapaciteta, predano izvršavala svoje zakonom utvrđene nadležnosti.

Kao što smo konstatali u prethodnim izvještajima, tako i u ovome ponavljamo isti zaključak u pogledu poštovanja Zakona o zaštiti osobnih podataka. Kontrolori iz javnog i privatnog sektora nisu poštovali relevantne pravne propise koje su dužni primjenjivati u svom radu, što je imalo za posljedicu kršenje prava na privatni život u pogledu obrade osobnih podataka. Iako nepoštovanje pravnih propisa ima istu važnost, u formalno pravnom smislu, neovisno da li su u pitanju javna tijela, privatna poduzeća, banke i slično, nameće se potreba da se istakne veća težina nepoštovanja pravnih propisa, a time i prava na privatni život u pogledu obrade osobnih podataka, od strane javnih tijela. Javna tijela, tijela, koje je ustanovila država i preko kojih se predstavlja, ukoliko ne poštuju vlastite pravne propise, građanima, blago rečeno, prenose poruke o nepostojanju vladavine prava.

U kontekstu navedenog, značajno je istaknuti da i pored toga što kontrolirani subjekti u pravilu izvrše naložene upravne mjere, te da iste aktivnosti Agencija kontinuirano publicira, to se ne odražava na druge subjekte na očekivani način. To je posebno izraženo kada je u pitanju obrada JMB i obrada preslike osobne iskaznice, obrada osobnih podataka u natječajnim procedurama, objavljivanje osobnih podataka na službenim Web stranicama i slično.

Za većinu kontroliranih subjekata iz javnog sektora, obveze iz Zakona samo su puka formalnost, bez tendencija da iste budu primijenjene u praksi na pravi i učinkovit način. Donošenje Plana sigurnosti, kao jednog od najvažnijih dokumenata koji su dužni izraditi svi kontrolori ili institut „davanja osobnih podataka trećoj strani“, za većinu subjekata još uvijek su nepoznanica, kao što je bila i na početku primjene Zakona.

Zaštita osobnih podataka je živa materija, a posebno u svjetlu novog europskog zakonodavstva. Usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa europskim standardima u ovom izvještajnom razdoblju pokazalo se kao veoma zahtjevan zadatak. Agencija je ovaj zadatak pokušala iznijeti samostalno, a pravi rezultati njenih aktivnosti vidjeti će se u narednom izvještajnom razdoblju, kada aktivnosti na izradi Prijedloga novog Zakona o zaštiti osobnih podataka budu okončane.

SADRŽAJ

I.	U V O D.....	2
II.	NAJAKTUALNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM OSOBNIH PODATAKA.....	3
2.1	<i>Prijedlog Zakona o zaštiti osobnih podataka</i>	3
2.2	<i>Problemi u radu Agencije</i>	4
III.	RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI.....	7
3.1.	<i>Nadležnosti Agencije</i>	7
3.2.	<i>Ovlaštenja Agencije</i>	8
3.3.	<i>Neovisnost i kapaciteti Agencije</i>	8
3.4.	<i>Inspekcijski nadzori</i>	10
3.4.1.	<i>Redoviti inspekcijski nadzori</i>	10
3.4.2.	<i>Revizijski inspekcijski nadzori</i>	11
3.4.3.	<i>Izvanredni inspekcijski nadzori</i>	11
3.4.4.	<i>Žalbe kontrolora</i>	12
3.4.5.	<i>Rješenja i zaključci za inspekcijske nadzore iz 2017. godine</i>	12
3.4.6.	<i>Usporedni podaci inspekcijskih poslova 2010 - 2018</i>	12
3.5.	<i>Prigovori</i>	13
3.5.1.	<i>Rješavanje po prigovorima</i>	13
3.5.2.	<i>Prigovori protiv kontrolora iz javnog sektora</i>	13
3.5.3.	<i>Prigovori protiv kontrolora iz privatnog sektora</i>	14
3.5.4.	<i>Prigovori iz 2017. godine koji su okončani u izvještajnom razdoblju</i>	15
3.5.5.	<i>Ponovni postupci koji su provedeni u izvještajnom razdoblju</i>	15
3.5.6.	<i>Primjeri iz prakse</i>	16
3.5.7.	<i>Usporedni podatci prigovora 2010 – 2018</i>	20
3.6.	<i>Postupci po službenoj dužnosti</i>	21
3.6.1.	<i>Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz javnog sektora</i>	21
3.6.2.	<i>Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora</i>	22
3.6.3.	<i>Predmeti iz 2017. godine riješeni u izvještajnom razdoblju</i>	23
3.6.4.	<i>Primjeri iz prakse</i>	23
3.6.5.	<i>Usporedni podaci postupaka po službenoj dužnosti 2010 – 2018</i>	27
3.7.	<i>Kažnjavanje – prekršajni postupci</i>	27
3.7.1.	<i>Usporedni podatci prekršajnih naloga 2010 – 2018</i>	29
3.8.	<i>Upravni sporovi</i>	30
3.8.1.	<i>Usporedni podaci upravnih sporova 2010 - 2018</i>	32
3.9.	<i>Mišljenja</i>	33
3.9.1.	<i>Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte</i>	33
3.9.2.	<i>Primjeri iz prakse za druga stručna mišljenja</i>	39
3.9.3.	<i>Usporedni podaci mišljenja 2010 – 2018</i>	42
3.10.	<i>Središnji registar</i>	43
3.11.	<i>Informacijski sustav</i>	44
3.12.	<i>Javnost rada i suradnja sa medijima</i>	45
3.13.	<i>Međunarodna suradnja</i>	46
3.14.	<i>Suradnja sa kontrolorima</i>	49
3.15.	<i>Normativni dio i administracija</i>	51
3.16.	<i>Proračun – javne nabavke</i>	52
IV.	ZAKLJUČCI.....	57
SADRŽAJ	59

